

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

I N F O R M A C I J A
o poslovanju kantonalnog javnog komunalnog preduzeća GRAS u
2012. godini

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Sarajevo, juni/lipanj 2013. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl. ing. građ.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

mr.sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:

Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:

Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Ermina Ćatić, dipl. ecc.

Nihada Samajić, ekon. teh.

S A D R Ź A J

Uvod	3
1. Finansijski rezultati poslovanja.....	4
1.1. Ukupni prihodi.....	7
1.2. Ukupni rashodi.....	9
1.3. Gubitak.....	13
2. Cjene usluga prevoza.....	15
3. Sredstva budžeta.....	17
4. Investicije.....	18
5. Elementi bilansa stanja.....	20
6. Zaposlenost i plaće.....	26
7. Izvedeni pokazatelji.....	31
8. Uporedni i izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a i KS.....	34
Rezime.....	35
Aneks.....	37

Uvod

Prema programu rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2013. godinu urađena je Informacija o poslovanju KJKP GRAS, d.o.o.n (u daljem tekstu Preduzeće) u 2012. godini.

Cilj Informacije je da se osnivač upozna, kontinuirano prati poslovanje Preduzeća i preduzima određene mjere.

Materijal je strukturiran tako da pored uvoda i rezimea sadrži: finansijske rezultate poslovanja, cijene prevoznih usluga, sredstva budžeta, investicije, elemente bilansa stanja, zaposlenost i plaće i izvedene pokazatelje.

Materijal sadrži i Aneks o pokazateljima poslovanja i izvedenim pokazateljima za KJKP GRAS i za sva javna komunalna preduzeća Kantona Sarajevo.

U Informaciji je posebno akcentiran gubitak (problemi, uzroci, struktura), i uticaj cijena usluga na rezultate poslovanja.

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja KJKP GRAS pokazatelji su komparirani sa pokazateljima ostvarenim na kraju 2011. godine. Pored podataka za KJKP GRAS dati su podaci i za ostala kantonalna javna komunalna preduzeća (Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace) i javna komunalna preduzeća (Vodostan, Komunalac i Trnvo) u cilju cjelovitog sagledavanja njihovog poslovanja.

U pripremi Informacije korišteni su materijali KJKP GRAS-a:

1. Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2012.godini
2. Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2012.godine
3. Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2012.godine
4. Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2012. godinu)
5. Godišnji izvještaj o investicijama za 2012. godinu (Obrazac INV – 01)
6. Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2012. godinu
7. Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
8. Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
9. Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
10. Program sanacije gubitka
11. Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja
12. Prijedlog ekonomske cijene sa strukturom.

1. Finansijski rezultati poslovanja

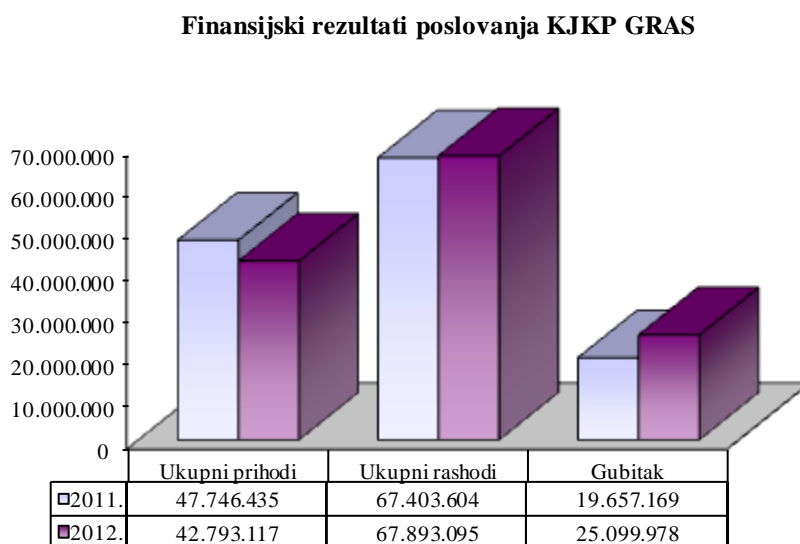
U 2012. godini nastavljen je trend poslovanja u teškim uslovima, prije svega sa stanovišta finansijske nemogućnosti izvršenja dospjelih obaveza iz ranijeg perioda, rasta troškova kamata, niže utvrđene cijene karata povlaštenih korisnika, propisom nezaštićen sistem prevoznih usluga, nedovoljnog investiranja itd.

U toku 2012. godine prevezeno je cca 120 miliona putnika, pređeno je 10,8 miliona km što je za 16,3% manje nego u 2011. godini. Vozni park broji 309 voznih jedinica što je za 0,6% manji nego u 2011. godini. prosječna starost ukupnog voznog parka je 19 godina i 7 mjeseci, što je nepovoljnije nego u 2011. godini.

U 2012. godini KJKP GRAS ostvario je **ukupane prihode** u iznosu 42.793.117 KM, što je za 10,4% manje od ostvarenih ukupnih prihoda u 2011. godini.

Ukupni rashodi u 2012. godini iznose 67.893.095 KM i manji su za 0,7 %, od ostvarenih u prethodnoj godini.

U 2012. godini ostvaren je **gubitak** u iznosu od 25.099.978 KM i manji je za 27,6% u odnosu na ostvareni u 2011. godini.

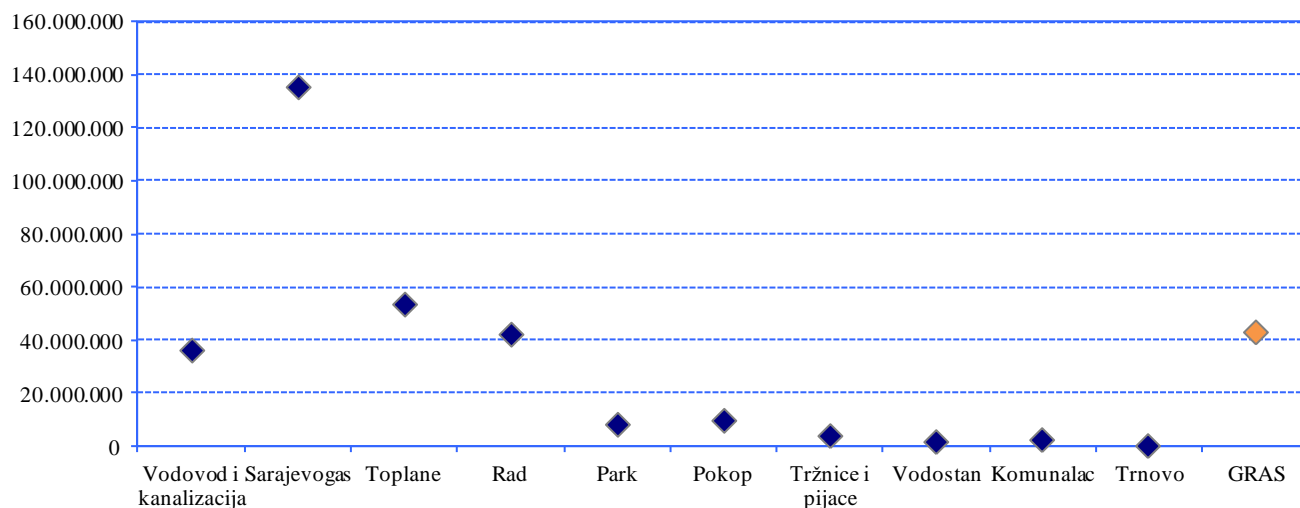
Graf 1.

Podaci o prihodu, rashodu, gubitku i dobiti za sva javna komunalna preduzeća data su narednoj tabeli.

Tabela 1. Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM

Red. broj	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks 2012/2011	Ukupni rashodi	Indeks 2012/2011	Dobit u poslovanju	Indeks 2012/2011	Neto dobit	Indeks 2012/2011	Gubitak	Indeks 2012/2011
1.	Vodovod i kanalizacija	2012.	36.452.183	98,6	66.928.565	99,6					30.476.382	100,7
		2011.	36.953.442		67.205.847						30.252.405	
2.	Sarajevogas	2012.	135.549.749	103,3	141.104.199	103,9					5.554.450	122,7
		2011.	131.221.040		135.749.491						4.528.451	
3.	Toplane	2012.	53.758.975	98,7	74.432.670	102,4					20.673.695	113,3
		2011.	54.466.816		72.716.821						18.250.005	
4.	Rad	2012.	42.437.167	104,7	42.390.696	104,7	46.471	178,2	41.824	178,2		
		2011.	40.524.284		40.498.207		26.077		23.470			
5.	Park	2012.	8.512.664	96,8	9.925.296	103,4					1.412.632	177,1
		2011.	8.797.375		9.595.045						797.670	
6.	Pokop	2012.	9.999.447	104,9	9.991.833	105,0	7.614	74,0	1.521	66,2		
		2011.	9.530.812		9.520.523		10.289		2.297			
7.	Tržnice i pijace	2012.	4.104.290	95,2	4.040.350	96,6	63.940	49,0				
		2011.	4.313.111		4.182.612		130.499		115.308			
8.	Vodostan	2012.	1.400.005	94,2	1.726.853	98,4					326.848	121,4
		2011.	1.486.459		1.755.709						269.250	
9.	Komunalac	2012.	2.386.476	93,8	2.770.421	94,4					383.945	98,1
		2011.	2.544.056		2.935.404						391.348	
10.	Trnvo	2012.	390.687	112,0	384.373	147,9	6.314	7,1	79.867			
		2011.	348.902		259.883		89.019					
Ukupno		2012.	294.991.643	101,7	353.695.256	102,7	124.339	48,6	123.212	87,3	58.827.952	108,0
		2011.	290.186.297		344.419.542		255.884		141.075		54.489.129	
11.	GRAS	2012.	42.793.117	89,6	67.893.095	100,7					25.099.978	127,7
		2011.	47.746.435		67.403.604						19.657.169	

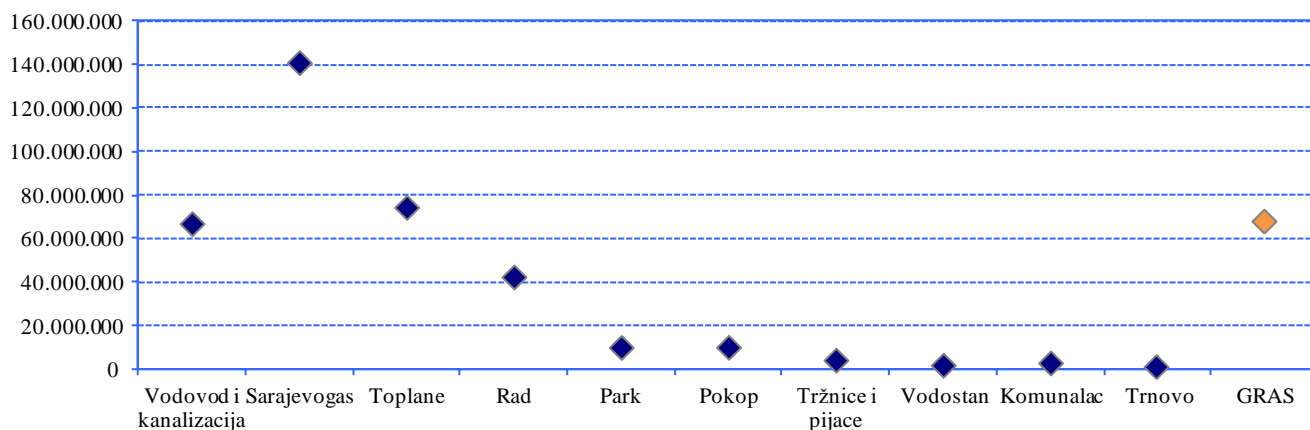
Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)

Graf 2.

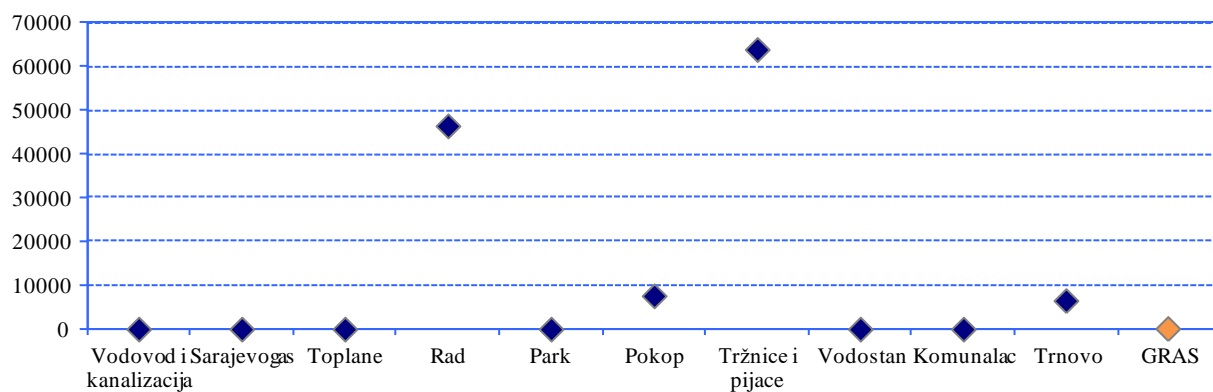
Prema visini ostvarenog ukupnog prihoda u 2012. godini KJKP GRAS ima rang 3 iza KJKP Sarajevogasa i KJKP Toplana.

Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)

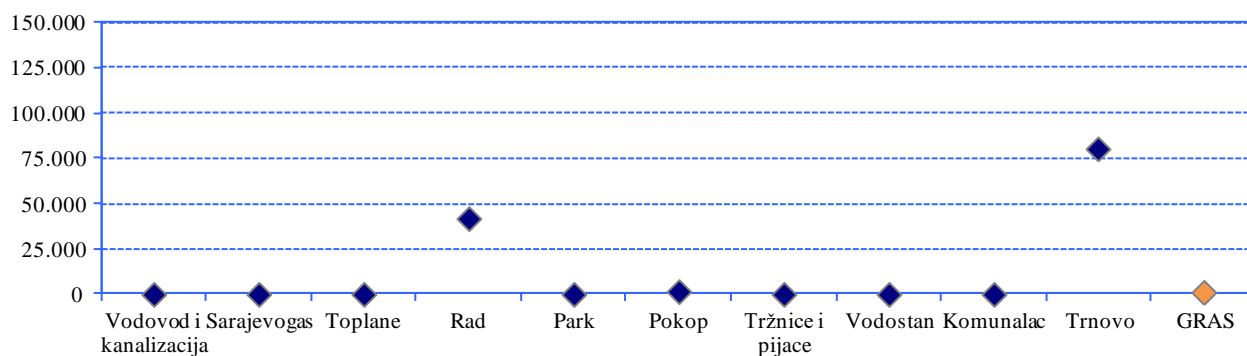
Graf 3.

Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)

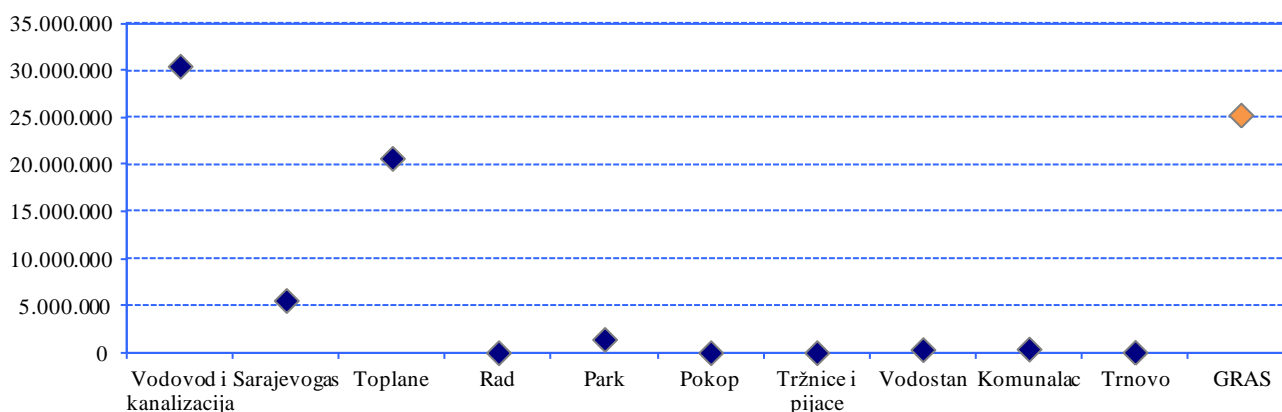
Graf 4.

Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)

Graf 5.

Gubitak KJKP-a i JKP u 2012. (u KM)

Graf 6.

Ukupni rashod ima rang 3 iza KJKP Sarajevogasa i KJKP Toplane, a prema visini gubitka rang 2 (iza KJKP Vodovod i kanalizacija).

1.1. Ukupni prihodi

U 2012. godini ostvareni ukupni prihodi Preduzeća su 42.793.117 KM i manji je za 10,4% u odnosu na 2011. godinu.

U strukturi formiranja ukupnog prihoda Preduzeća u 2012. godini, prihodi od osnovne aktivnosti učestvuju sa 97,8 %, prihodi od finansiranja sa 0,3 % i ostali prihodi sa 1,9 % KJKP Sarajevogas i KJKP Toplane ostvaruju veći prihod od KJKP GRASA.

U prihodima od poslovnih (osnovnih) aktivnosti uključene su subvencije iz budžeta Kantona kako je dato u Izvještaju o poslovanju Preduzeća za 2012. godinu (mart 2013.). Pored prihoda osnovne djelatnosti (prevoz putnika) ostvareni su i prihodi od usluga trećim licima od 1.918.759 KM, koji su u odnosu na 2011 godinu manji za 3,4%.

Ukupni prihodi od prevoza putnika sa subvencijama iznose 36.128.639 KM i manji su za 13,2% u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, prihodi od pojedinačnih karata je ostvaren od 8.558.033 KM i manji su za 17,7%, prihod od mjesečnih i višemjesečnih karata koje plaćaju putnici bez subvencije ostvaren je od 17.354.671 KM i manji su za 8,9% i prihod od subvencija iznosi 10.215.935 KM i manji je za 16,1% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, učešće prihoda od pojedinačnih karata od 23,7%, prihode od mjesečnih karata sa subvencijom 72,2% (prihod od mjesečnih karata 43,9%), a prihod od višemjesečnih i godišnjih karata 4,1%, što dovoljno govori o veoma nepovoljnom odnosu posebno kada se radi o mjesečnim prevoznim kartama.

Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a KM

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks 2012/2011	Prihodi od finansiranja	Indeks 2012/2011	Ostali prihodi	Indeks 2012/2011	Ukupni prihodi	Indeks 2012/2011
1.	Vodovod i kanalizacija	2012	33.554.893	99,2	107.993	112,8	2.789.297	91,7	36.452.183	98,6
		2011.	33.817.042		95.697		3.040.703		36.953.442	
2.	Sarajevogas	2012	134.866.922	106,6	261.582	773,1	421.245	9,0	135.549.749	103,3
		2011.	126.512.833		33.834		4.674.373		131.221.040	
3.	Toplane	2012	48.384.425	98,3	432.972	233,1	4.941.578	97,9	53.758.975	98,7
		2011.	49.233.782		185.710		5.047.324		54.466.816	
4.	Rad	2012	40.581.072	105,5	250.295	123,3	1.605.800	86,1	42.437.167	104,7
		2011.	38.455.977		203.024		1.865.283		40.524.284	
5.	Park	2012	8.407.461	124,1	4.849	83,5	100.355	5,0	8.512.665	96,8
		2011.	6.776.668		5.807		2.014.900		8.797.375	
6.	Pokop	2012	4.207.534	139,0	168	4,7	5.791.746	89,1	9.999.448	104,9
		2011.	3.025.980		3.599		6.501.233		9.530.812	
7.	Tržnice i pijace	2012	4.049.339	96,1	58	15,7	54.893	56,0	4.104.290	95,2
		2011.	4.214.727		369		98.015		4.313.111	
8.	Vodostan	2012	968.067	95,7	166	10,9	431.772	91,2	1.400.005	94,2
		2011.	1.011.735		1.516		473.208		1.486.459	
9.	Komunalac	2012	2.228.851	150,7	1.095	36,7	156.530	14,7	2.386.476	93,8
		2011.	1.479.202		2.985		1.061.869		2.544.056	
10.	Trnovo	2012	390.680	112,0	7	31,8			390.687	112,0
		2011.	348.880		22				348.902	
	Ukupno	2012.	277.639.244	104,8	1.059.185	198,9	16.293.216	65,8	294.991.645	101,7
		2011.	264.876.826		532.563		24.776.908		290.186.297	
11.	GRAS	2012.	41.844.435	88,8	124.113	181,7	824.569	145,1	42.793.117	89,6
		2011.	47.109.744		68.319		568.374		47.746.437	

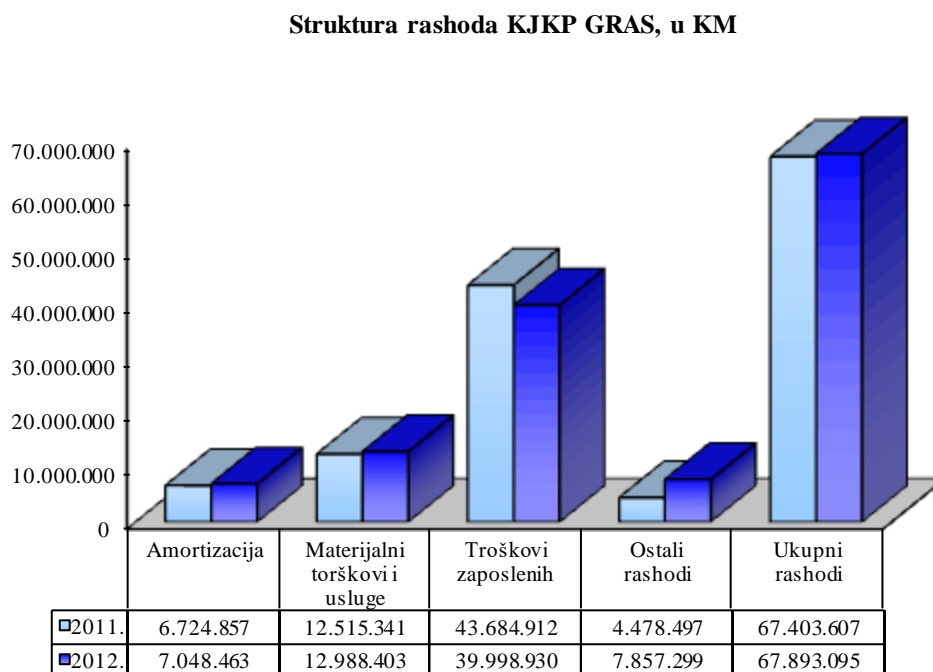
Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a %

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2012	92,1	0,3	7,7	100,0
		2011.	91,5	0,3	8,2	100,0
2.	Sarajevogas	2012	99,5	0,2	0,3	100,0
		2011.	96,4	0,0	3,6	100,0
3.	Toplane	2012	90,0	0,8	9,2	100,0
		2011.	90,4	0,3	9,3	100,0
4.	Rad	2012	95,6	0,6	3,8	100,0
		2011.	94,9	0,5	4,6	100,0
5.	Park	2012	98,8	0,1	1,2	100,0
		2011.	77,0	0,1	22,9	100,0
6.	Pokop	2012	42,1	0,0	57,9	100,0
		2011.	31,7	0,0	68,2	100,0
7.	Tržnice i pijace	2012	98,7	0,0	1,3	100,0
		2011.	97,7	0,0	2,3	100,0
8.	Vodostan	2012	69,1	0,0	30,8	100,0
		2011.	68,1	0,1	31,8	100,0
9.	Komunalac	2012	93,4	0,0	6,6	100,0
		2011.	58,1	0,1	41,7	100,0
10.	Trnovo	2012	100,0	0,0	0,0	100,0
		2011.	100,0	0,0	0,0	100,0
	Ukupno	2012	94,1	0,4	5,5	100,0
		2011.	91,3	0,2	8,5	100,0
11.	GRAS	2012	97,8	0,3	1,9	100,0
		2011.	98,7	0,1	1,2	100,0

1.2. Ukupni rashodi

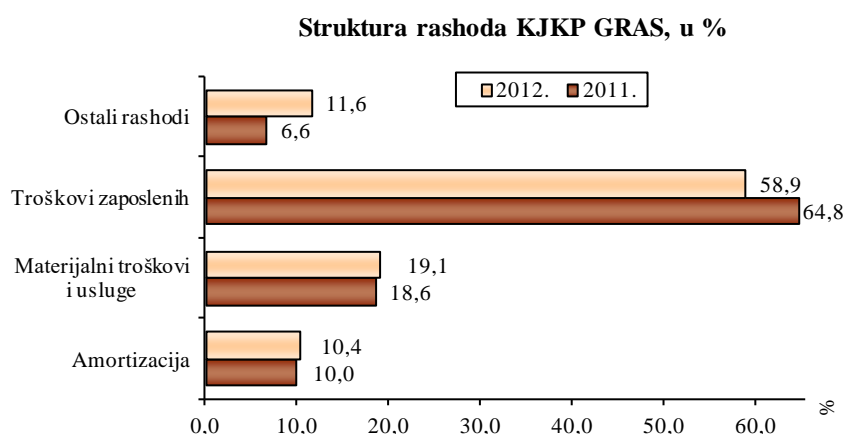
Ukupni rashodi Preduzeća u 2012. godini iznosili su 67.893.095 KM, i u odnosu na 2011. godinu veći su za 0,7%.

Struktura formiranja ukupnih rashoda (nominalno) Preduzeća data je na Grafu 7.

Graf 7.

U 2012. godini u strukturi formiranja ukupnih rashoda materijalni troškovi i usluge sa troškovima amortizacije učestvuju sa 19,1%, troškovi zaposlenih učestvuju sa 58,9% i svi ostali troškovi i rashodi sa 11,6%. (Graf 8.)

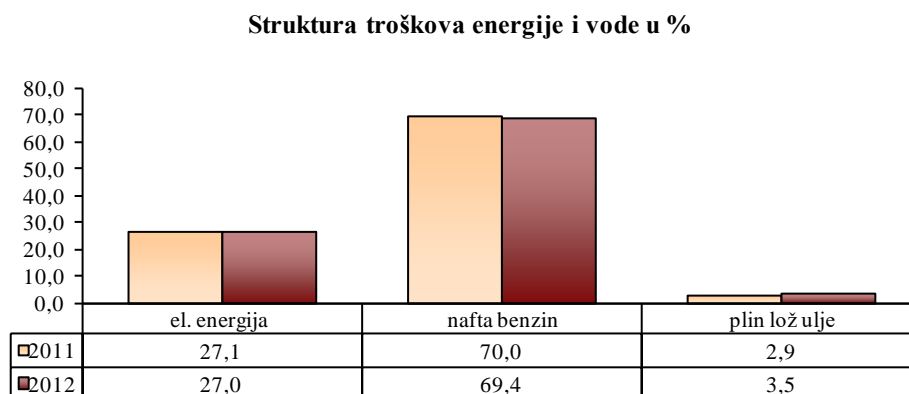
Graf 8.

Troškovi sirovina, materijala, i rezervnih dijelova iznose 2.247.662 KM, manji su za 6,6% u odnosu na 2011. godinu.¹

¹ *Napomena:* Podaci za strukturu troškova sirovina, materijala, rezervnih dijelova i energije preuzeti iz Izvještaja o poslovanju KJKP GRAS za 2012.godinu (mart 2013.), koji daju poziciju troškova sirovina, materijala i rezervnih dijelova i energije raščlanjenu po komponentama.

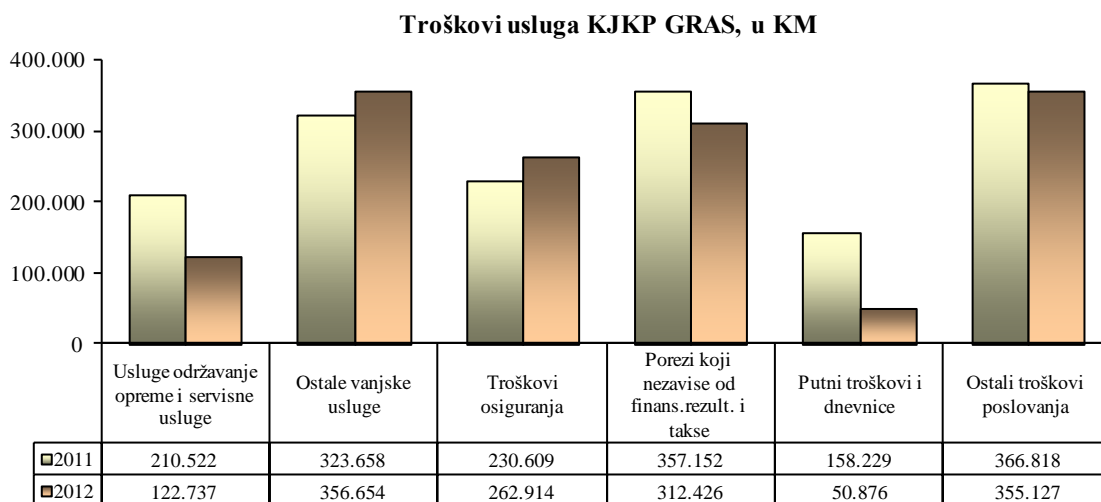
Ukupni troškovi energije i vode u 2012. godini iznose 9.052.173 KM i manji su za 7,0% u odnosu na 2011. godinu. Troškovi električne energije iznose 2.446.660 KM manji su za 8,7%, troškovi nafte i naftnih derivata iznose 6.284.935 KM manji su za 8,8%, dok su troškovi plina i lož ulja veći su za 13,3% u odnosu na 2011.godinu a iznose 320.578 KM.

Učešće pojedinih troškova energije i vode dat je na Grafu 9.

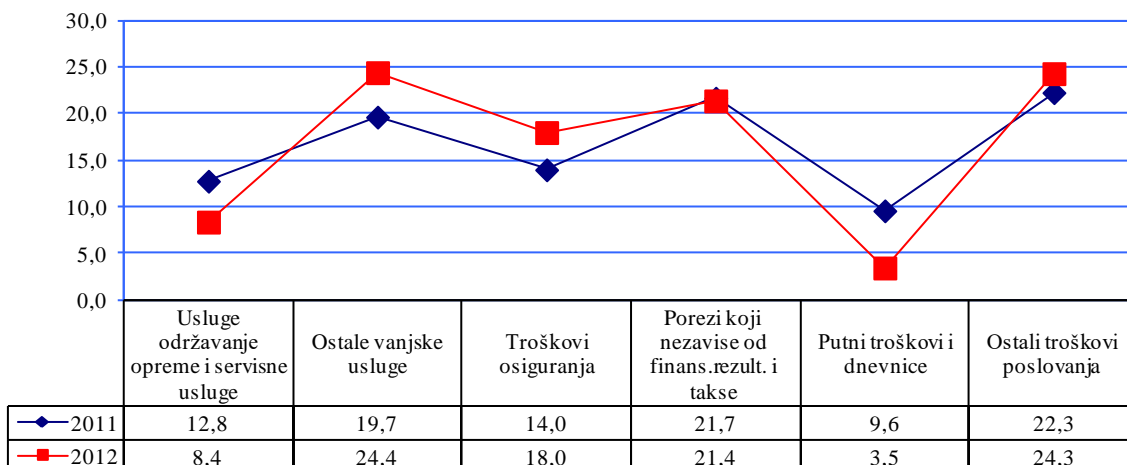
Graf 9.

Svi ostali troškovi sa proizvodnim uslugama i nerproizvodnim uslugama, porezi i drugo iznose 2.064.692 KM i manji sa 19,8% u odnosu na 2011. godinu. Troškovi usluga u 2012. godini ostvareni su iznosu od 1.460.734 KM, troškovi proizvodnih usluga su 233.158 KM, a nematerijalni troškovi koji obuhvataju neproizvodne usluge i druge nematerijalne troškove su 1.227.578 KM. Troškovi ovih usluga dati su na Grafu 10.

Graf 10.

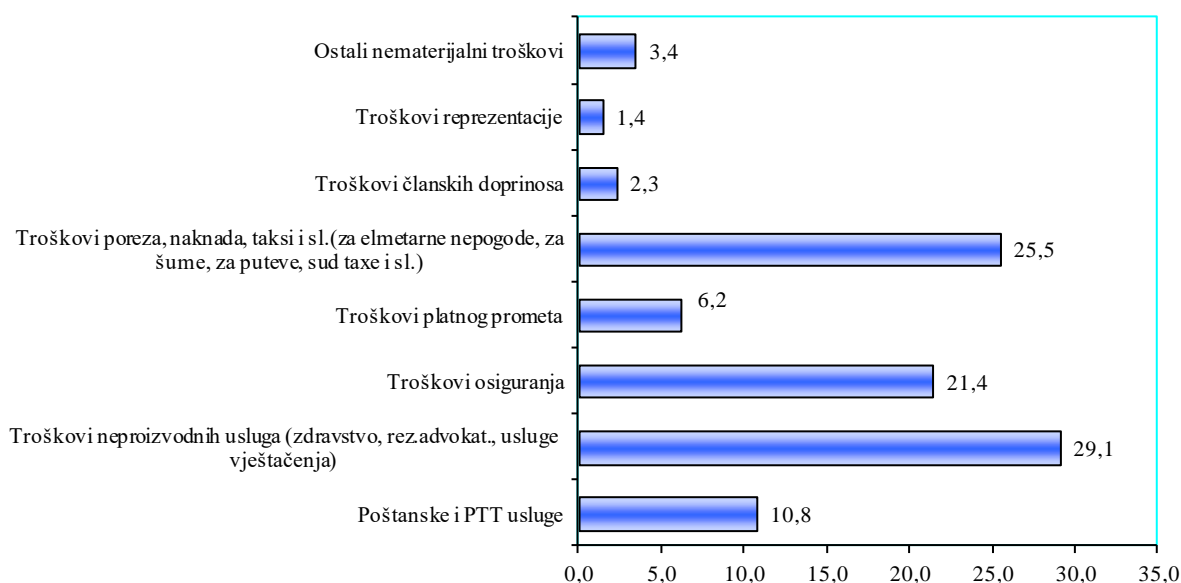
Struktura troškova usluga KJKP GRAS, u %

Graf 11.

U strukturi formiranja troškova usluga, 29,1% su neproizvodne usluge koje obuhvataju zdravstvene usluge, komunalne usluge, servis za privremeno uposlene radnike, registraciju vozila, održavanje opreme i druge troškove.

Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %

Graf 12.

U 2012.godini ostvarena amortizacija iznosila je 7.048.463 KM i veća je za 4,8% odnosu na 2011. godinu. Amortizacija je obračunata po linearnoj metodi na osnovu pojedinačnog otpisa. Troškovi rezervisanja iznose 5.000.000.KM.

Ukupni troškovi zaposlenih u 2012. godini iznose 39.998.930 KM i manji su za 8,4 % u odnosu 2011. godinu. Troškovi zaposlenih obuhvataju plaće i naknade neto plaća, poreze i doprinose na plaće i naknade plaća i kategoriju ostalih troškova zaposlenih.

Detaljna struktura ukupnih rashoda Preduzeća data je u Tabeli 4.

Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda

Struktura rashoda	Iznos u KM		Indeks 2012 2011	Učešće u %	
	2012	2011		2012	2011
1. Troškovi sir. mat. rez. dje.	2.247.662	2.407.099	93,4	3,3	3,6
2. Troškovi sitnog inventara i auto guma	227.832	275.400	82,7	0,3	0,4
3. Troškovi energije (ukupno)	9.052.173	9.832.841	92,1	13,3	14,6
el. energija	2.446.660	2.663.158	91,9	3,6	4,0
nafta-gorivo	6.284.935	6.886.984	91,3	9,3	10,2
plin-grijanje	320.578	282.699	113,4	0,5	0,4
4. Amortizacija	7.048.463	6.724.856	104,8	10,4	10,0
5. Plate i naknade plata	33.971.806	36.727.609	92,5	50,0	54,5
6. Ostali troškovi zaposlenih radnika (topl. obr.)	5.719.449	6.514.427	87,8	8,4	9,7
7. Izdaci za ostala materijalna prava zaposlenih	307.675	284.646	108,1	0,5	0,4
8. Usluge održavanje opreme i servisne usluge	122.737	210.522	58,3	0,2	0,3
9. Ostale vanjske usluge	356.654	323.658	110,2	0,5	0,5
10. Troškovi osiguranja	262.914	230.609	114,0	0,4	0,3
11. Porezi koji nezavise od finans.rezult. i takse	312.426	357.152	87,5	0,5	0,5
12. Putni troškovi i dnevnice	50.876	158.229	32,2	0,1	0,2
13. Putni troškovi i dnevnice	355.127	366.818	96,8	0,5	0,5
14. Troškovi rezervisanja	5.000.000			7,4	0,0
15. Nabavna vrijednost prodane robe	33.984	30.890	110,0	0,1	0,0
16. Rashodi finansiranja	2.481.175	2.177.555	113,9	3,7	3,2
17. Ostali rashodi	342.142	781.292	43,8	0,5	1,2
Ukupni rashodi	67.893.095	67.403.603	100,7	100,0	100,0

Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a – nominalna struktura u KM

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Indeks 2012 2011	Materijalni troškovi i usluge	Indeks 2012 2011	Troškovi zaposlenih	Indeks 2012 2011	Ostali rashodi	Indeks 2012 2011	Ukupni rashodi	Indeks 2012 2011
1.	Vodovod i kanalizacija	2012.	24.466.193	100,7	14.193.482	98,4	25.099.699	96,8	3.169.191	123,7	66.928.565	99,6
		2011.	24.301.328		14.424.747		25.917.670		2.562.102		67.205.847	
2.	Sarajevogas	2012.	10.998.898	103,0	118.259.939	104,7	10.304.822	99,2	1.540.540	89,1	141.104.199	103,9
		2011.	10.680.673		112.952.311		10.388.402		1.728.105		135.749.491	
3.	Toplane	2012.	5.258.900	100,6	51.194.173	106,2	10.951.759	95,8	7.027.838	89,6	74.432.670	102,4
		2011.	5.229.031		48.215.750		11.431.484		7.840.556		72.716.821	
4.	Rad	2012.	2.493.446	97,8	10.825.923	110,0	26.796.803	101,2	2.274.524	139,4	42.390.696	104,7
		2011.	2.548.720		9.839.940		26.478.425		1.631.122		40.498.207	
5.	Park	2012.	481.827	88,2	1.635.390	92,3	7.268.229	103,0	539.850	245,1	9.925.296	103,4
		2011.	546.178		1.771.385		7.057.231		220.251		9.595.045	
6.	Pokop	2012.	1.481.314	103,2	2.362.898	102,4	5.772.923	105,9	374.698	115,4	9.991.833	105,0
		2011.	1.434.999		2.308.606		5.452.131		324.787		9.520.523	
7.	Tržnice i pijace	2012.	156.770	51,3	825.172	100,3	3.020.086	100,9	38.322	63,6	4.040.350	96,6
		2011.	305.501		822.483		2.994.349		60.279		4.182.612	
8.	Vodostan	2012.	248.838	105,8	334.056	97,4	1.054.145	107,1	125.814	65,0	1.762.853	100,4
		2011.	235.113		343.057		983.869		193.670		1.755.709	
9.	Komunalac	2012.	420.672	99,8	419.885	74,9	1.642.913	101,5	286.951	85,8	2.770.421	94,4
		2011.	421.449		560.309		1.619.266		334.380		2.935.404	
10.	Trnovo	2012.	45.764	147,4	120.973	175,7	217.571	138,1	65	2,7	384.373	147,9
		2011.	31.057		68.843		157.568		2.415		259.883	
	Ukupno	2012.	46.052.622	100,7	200.171.891	104,6	92.128.950	99,6	15.377.793	103,2	353.731.256	102,7
		2011.	45.734.049		191.307.431		92.480.395		14.897.667		344.419.542	
11.	GRAS	2012.	7.048.463	104,8	12.988.403	103,8	39.998.930	91,6	7.857.299	175,4	67.893.095	100,7
		2011.	6.724.857		12.515.341		43.684.912		4.478.497		67.403.607	

Struktura formiranja ukupnih rashoda javnih komunalnih preduzeća data je u Tabeli 5., a učešće pojedinih komponenti u ukupnom rashodu dato je u Tabela 6.

Tabela 6. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a – struktura %

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2012.	36,6	21,2	37,5	4,7	100,0
		2011.	36,2	21,5	38,6	3,8	100,0
2.	Sarajevogas	2012.	7,8	83,8	7,3	1,1	100,0
		2011.	7,9	83,2	7,7	1,3	100,0
3.	Toplane	2012.	7,1	68,8	14,7	9,4	100,0
		2011.	7,2	66,3	15,7	10,8	100,0
4.	Rad	2012.	5,9	25,5	63,2	5,4	100,0
		2011.	6,3	24,3	65,4	4,0	100,0
5.	Park	2012.	4,9	16,5	73,2	5,4	100,0
		2011.	5,7	18,5	73,6	2,3	100,0
6.	Pokop	2012.	14,8	23,6	57,8	3,8	100,0
		2011.	15,1	24,2	57,3	3,4	100,0
7.	Tržnice i pijace	2012.	3,9	20,4	74,7	0,9	100,0
		2011.	7,3	19,7	71,6	1,4	100,0
8.	Vodostan	2012.	14,1	18,9	59,8	7,1	100,0
		2011.	13,4	19,5	56,0	11,0	100,0
9.	Komunalac	2012.	15,2	15,2	59,3	10,4	100,0
		2011.	14,4	19,1	55,2	11,4	100,0
10.	Trnovo	2012.	11,9	31,5	56,6	0,0	100,0
		2011.	12,0	26,5	60,6	0,9	100,0
	Ukupno	2012.	13,0	56,6	26,0	4,3	100,0
		2011.	13,3	55,5	26,9	4,3	100,0
11.	GRAS	2012.	10,4	19,1	58,9	11,6	100,0
		2011.	10,0	18,6	64,8	6,6	100,0

1.3. Gubitak

Preduzeće je ostvarilo na dan 31.12.2012. godine gubitak u iznosu 25.099.978 KM, koji je veći za 5.442.809 KM ili za 27,6 %.

U Izvještaju o poslovanju za 2012. godinu je istaknuto da je na poslovanje uticalo: neekonomska cijena, nezaštićen sistem naplate izvršenih usluga, kontinuiran pad prodaje prevoznih karata, pad prihoda od izvršenih prevoznih usluga, kako od korisnika tako i od subvencija, neriješena systemska pitanja, pad fizičkog obima kvaliteta, smanjenje kapaciteta odnosno broja vozila potrebnih za izvršenje planiranog obima saobraćaja, štete nastale za vrijeme elementarne nepogode u februaru mjesecu, odrazile su se negativno na prihod, kao i na fizičko oštećenje vozila i objekata. Štete su procijenjene na cca 800.000KM, ali nikada nisu nadoknađene.

Reprogram svih kreditnih obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima i obavezama po lizingu koji je izvršen u drugoj polovini 2012. godine odrazilo se na produženje roka otplate, promjenu kratkoročnih u dugoročnih kredita i samo djelimičnu otplatu ovih obaveza u 2012. godini. Ove obaveze iznose 16.699.341 KM i povećane su u odnosu na 2011. godinu za 1.100.838 KM ili 4,4%.

Struktura ostvarenog gubitka ukazuje da gubitak od poslovne djelatnosti iznosi 23.225.343 KM (Tabela 7).

Tabela 7. Struktura ostvarenog gubitka

Red br.	Struktura gubitka	Iznos u KM	Učešće u %
1.	Gubitak od poslovne aktivnosti	23.225.345	92,5
2.	Gubitak od finansijske aktivnosti	2.357.061	9,4
3.	Gubitak od redovne aktivnosti	25.582.407	
4.	Dobit po osnovu ostalih prihoda	482.428	1,9
	Gubitak preduzeća (1+2-4)	25.099.978	100,0

Ovo Preduzeće kontinuirano od 2002. godine ostvaruje gubitak, što se odražava na kapital Preduzeća. Gubitak je veći od vrijednosti kapitala za 13.102.123 KM.

Struktura kapitala (knjigovodstvena) navedena u Izvještaju Preduzeća za 2012. godinu je:

– Osnovni kapital	64.544.289 KM
– Revalozacione rezerve	29.988.493 KM
– Neraspoređena dobit iz ranijih perioda	7.218.537 KM
– Gubitak iz ranijih perioda	- 89.763.464 KM
– Gubitak na dan 31.12.2012.	- 25.099.979 KM

Gubitak do visine kapitala pokriven je sa 5.415.000 KM iz Budžeta Kantona Sarajevo inače bi iznosio **95.178.465 KM**

Istaknuto je i da se neraspoređena dobit 7.218.537 KM uz odgovarajuće Odluke može iskoristiti za pokriće uubitka iz ranijih perioda.

Preduzeće smatra da se iz Budžeta Kantona Sarajevo nedovoljno izdvajaju sredstva za pokriće gubitka. Vrlo decidno je u Izvještaju o poslovanju Preduzeća u 2012. godini navedeno da bez rješavanja sistemskih problema uslova poslovanja vrlo brzo ovo Preduzeće neće moći obavljati adekvatno funkciju prevoza putnika.

2. Cijena usluga prevoza

Na rezultat poslovanja svakako utiče i cijena prevoznih usluga. Sama struktura cijene prevoznih usluga u korelaciji je sa troškovima poslovanja i bazira se na strukturi cijene koštanja. S obzirom na karakter djelatnosti i specifičnosti, dominantni su troškovi: radne snage i energije. Kod formiranja cijene prevoznih usluga javnog gradskog i prigradskog prevoza putnika prisutan je faktor socijalne politike.

U 2012. godini osnovna cijena pojedinačne karte sa PDV iznosi 1,60 KM.

Prosječna uslovno ekonomska cijena svih vrsta mjesečnih karata (građanke, đačke, studentske, penzionerske i dr.) utvrđena je 53,00 KM sa PDV.

U Izvještaju o poslovanju za 2012. godinu kao poseban problem istaknut je nedovoljan nivo prihoda da bi se pokrili troškovi tekućeg obim prevoza, a što proizilazi iz manje utvrđenih cijena mjesečnih karata povlaštenih korisnika u odnosu na cijenu kalkulacije osnovne mjesečne karte i niskog nivoa stepena naplate prevoznih usluga.

U 2012. godini prosječna cijena sa PDV mjesečnih karata povlaštenih korisnika je ostvarena od 19,40 KM, koja je za 63,4% utvrđene cijene kalkulacije. Povlašteni korisnici učestovali su sa 4,45 KM, a sredstva subvencije Kantona sa 14,95 KM što se odrazilo na ukupne troškove prevoza. Povlašteni korisnici (đaci, studenti, penzioneri, RVI, šehidske porodice i porodice palih boraca i slijepa lica) čine preko 65% ukupnog broja prevezenih putnika Preduzeća.

Preduzeće je sačinilo prijedlog cijena po zonama. Mjesečna karta za I zonu za sve korisnike sa PDV iznosila bi 63 KM. Karta za kosi lift iznosi 28 KM.

Cijena pojedinačnih karata prema broju vožnji i u zavisnosti da li se kupuje na kiosku ili kod vozača i zone kreće se u rasponu od 2,0 KM do 6,3 KM.

Prijedlog cijene karte za 2 vožnje je 3,5 KM, za 5 vožnji 9,0 i karte za 10 vožnji 18,0 KM.

Cijene relacijski karata utvrđuju se prema dužinama relacija po linijama.

Cijene dječijih karata iznosile bi 50% od cijene karte odrasle osobe.

Nizak nivo cijena mjesečnih karata povlaštenih korisnika nije mogao pokriti ostvarenu cijenu koštanja (rashode poslovanja).

Prosječna uslovno ekonomska cijena svih vrsta mjesečnih karata (građanke, đačke, studentske, penzionerske i dr.) utvrđena je 53,00 KM.

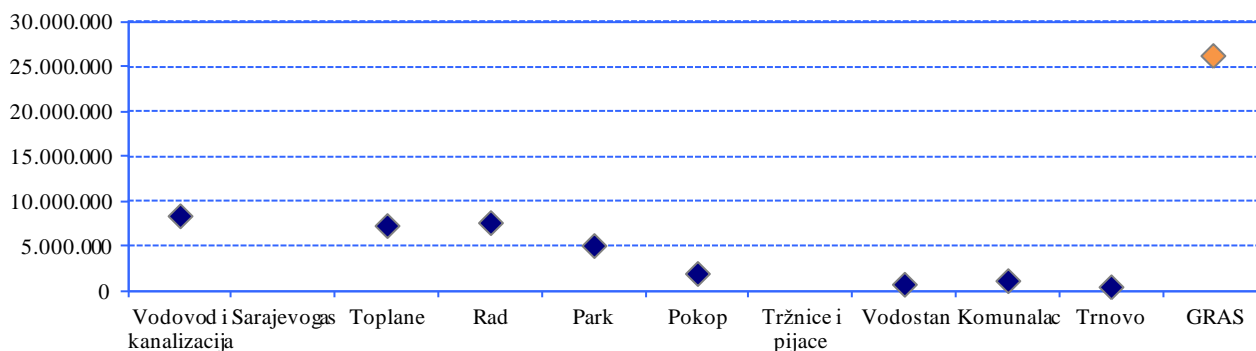
3. Sredstva budžeta

U 2012. godini ukupno izdvojena sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo iznose 26.093.586 KM. U izdvojenim sredstvima Ministarstvo saobraćaja participiralo je 20.756.838 KM, Ministarstvo obrazovanja 4.087.384 KM, Ministarstvo za boračka pitanja 1.249.364 KM.

Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks 2012/2011	Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda JKP-a	
		2011.	2012.	2011.	2012.		2011.	2012.
1.	Vodovod i kanalizacija	36.953.442	36.452.183	6.699.200	8.359.600	124,8	18,1	22,9
2.	Sarajevogas	131.221.040	135.549.749				0,0	0,0
3.	Toplane	54.466.816	53.758.975	3.832.600	7.272.095	189,7	7,0	13,5
4.	Rad	40.524.284	42.437.167	6.617.365	7.600.000	114,8	16,3	17,9
5.	Park	8.797.375	8.512.665	6.391.900	5.044.441	78,9	72,7	59,3
6.	Pokop	9.530.812	9.999.448	4.950.000	1.930.000	39,0	51,9	19,3
7.	Tržnice i pijace	4.313.111	4.104.290				0,0	0,0
8.	Vodostan	1.486.459	1.400.005	364.337	731.588	200,8	24,5	52,3
9.	Komunalac	2.544.056	2.386.476	730.171	1.130.100	154,8	28,7	47,4
10.	Trnovo	348.902	390.687	310.000	310.000	100,0	88,9	79,3
	UKUPNO	290.186.297	294.991.645	29.895.573	32.377.824	108,3	10,3	11,0
10.	GRAS	47.746.437	42.793.117	16.608.247	26.093.586	157,1	34,8	61,0

Sredstva budžeta po KJKP-a u 2012.

Graf 13.

KJKP i JKP je doznačeno 32.377.824 KM, a GRAS-u 26.093.586 KM što je manje 19,4% u odnosu na KJKP i JKP. Ukupna sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo doznačena GRAS-u veća su za 57,1% (9.485.339 KM) u 2012. godini, a ostalim KJKP i JKP doznačena su veća za 8,3% (2.482.251 KM). Učešće Budžeta Kantona Sarajevo u ukupnim prihodima u 2012. godini je 61,0%, a u 2011. godini 34,8%.

4. Investicije

U 2012. godini vrijednost isplata za investicije, odnosno novčana ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu iznosila su 8.391.221 KM i manje su za 59,0% od isplaćenih investicija svih JKP u Kantonu Sarajevo.

Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM

R. br.	KJKP i JKP	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Kredit	Ostali izvori	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	131.755			6.585.646	6.717.401
2.	Sarajevogas	1.891.843			84.215	1.976.058
3.	Toplane	1.814.374			169.359	1.983.733
4.	Rad	296.814		4.273.668	217.647	4.788.129
5.	Park	64.271			433.610	497.881
6.	Pokop	454.426			1.930.000	2.384.426
7.	Tržnice i pijace	48.865				48.865
8.	Komunalac	4.757			181.474	186.231
9.	Vodostan	39.097			98.097	137.194
10.	Trnovo	2.036				2.036
	UKUPNO	4.748.238		4.273.668	9.700.048	18.721.954
10.	GRAS	1.172.026			7.219.195	8.391.221

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2012. godinu (Obrazac INV – 01)

Od ukupnih isplata za investicije 1.172.026 KM odnosi se na sopstvena sredstva.

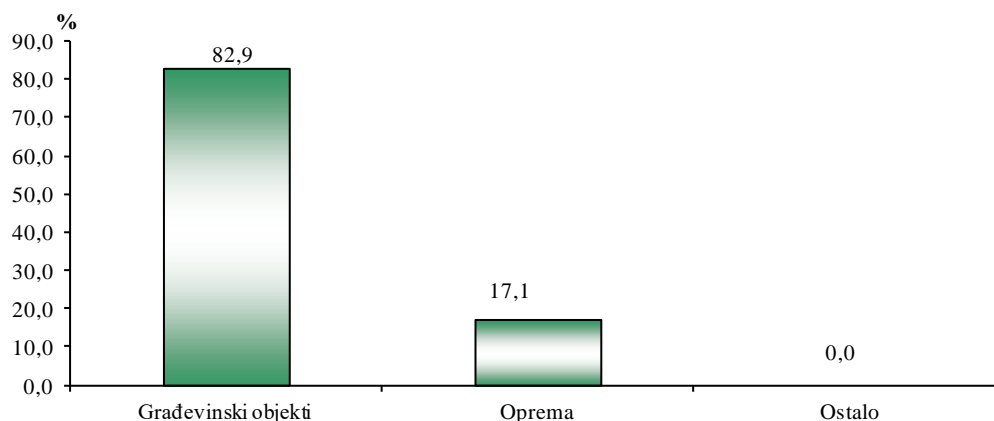
Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u KM

R. br.	KJKP i JKP	Građevinski objekti	Oprema	Ostalo	Ukupne investicije
1.	Vodovod i kanalizacija	4.502.606			4.502.606
2.	Sarajevogas	741.221	1.099.382	135.455	1.976.058
3.	Toplane	458.692	1.473.249		1.931.941
4.	Rad	33.883	4.751.669	2.577	4.788.129
5.	Park	438.919	108.952	14.542	562.413
6.	Pokop	1.845.884	384.300	154.242	2.384.426
7.	Tržnice i pijace	42.085	6.780		48.865
8.	Vodostan	94.097	41.093	2.004	137.194
9.	Komunalac	186.230	4.757		190.987
	Ukupno	8.343.617	7.872.218	308.820	16.524.655
10.	Gras	6.952.486	1.438.735		8.391.221

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2012. godinu (Obrazac INV – 01)

Ostvarene investicije odnosno vrijednost efektivne izvršene izgradnje građevinskih objekata, nabavke opreme i ostalog iznosi 8.391.221 KM, od čega 17,1% oprema odnosno 1.438.735 KM i ostalo 82,9% odnosno 6.952.486 KM. (Graf 14.)

Struktura ostvarenih investicija KJKP Gras u 2012. godini

Graf 14.

I pored investicionog ulaganja u kapacitete infrastrukture i voznog parka, stanje je i dalje nezadovoljavajuće. Starost voznog parka predstavlja poseban problem. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 19 godina i 7 mjeseci.

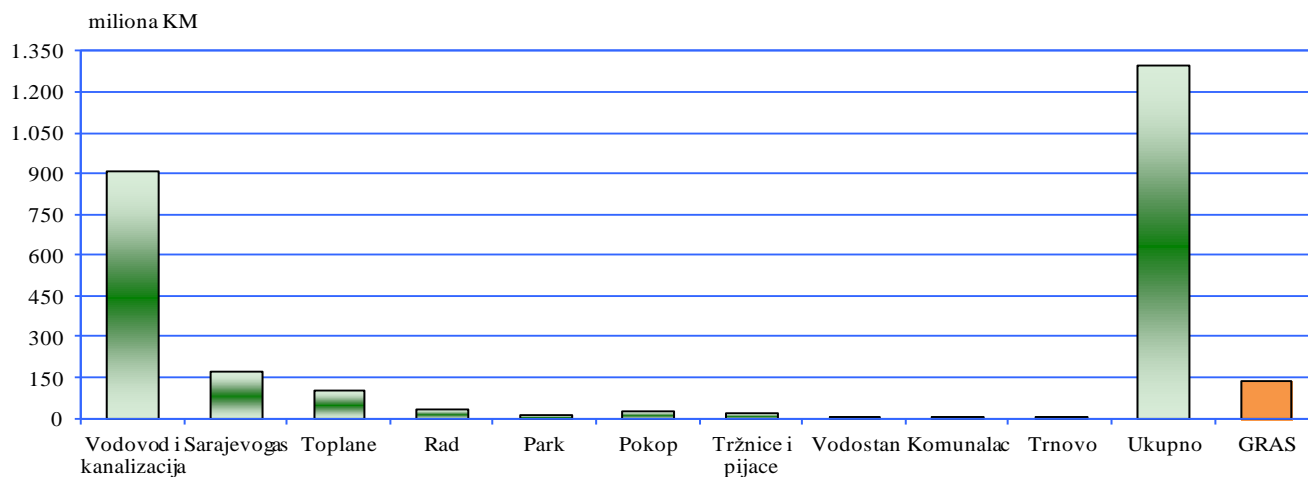
5. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2012. godine iznosi 136.334.975 KM, što je veće za 11,0% u odnosu na 31.12.2011.

Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a – aktiva u KM

R. br	KJKP i JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2012.	11.212.186	21.047.328	635.567.870	7.093.657	233.287.938	908.208.979
		31.12.2011.	12.902.393	21.047.328	653.876.348	6.139.902	232.460.690	926.426.661
2.	Sarajevogas	31.12.2012.	99.491.793	1.459.929	55.140.452	13.734.578	2.940.504	172.767.256
		31.12.2011.	92.595.517	1.459.929	61.550.545	12.169.247	3.617.045	171.392.283
3.	Toplane	31.12.2012.	17.118.532		16.401.695	13.245.594	57.070.751	103.836.572
		31.12.2011.	19.072.505		18.587.203	14.432.731	43.550.833	95.643.272
4.	Rad	31.12.2012.	22.297.363	2.819.386	4.279.367	7.978.089	33.327	37.407.532
		31.12.2011.	19.894.634	2.819.386	4.421.966	5.506.104	1.126.781	33.768.871
5.	Park	31.12.2012.	2.398.629	8.927.537	2.443.598	1.029.992	1.065.239	15.864.995
		31.12.2011.	2.264.480	8.927.537	2.532.327	1.238.254	675.425	15.638.023
6.	Pokop	31.12.2012.	1.647.794	969.353	16.335.550	2.160.186	4.171.760	25.284.643
		31.12.2011.	1.090.289	969.353	12.048.735	2.646.324	7.047.247	23.801.948
7.	Tržnice i pijace	31.12.2012.	260.999	7.135.950	12.690.731	139.095	40.433	20.267.208
		31.12.2011.	311.730	685.986	12.773.165	161.869	41.220	13.973.970
8.	Vodostan	31.12.2012.	970.560	234.297	1.484.278	331.762	10.785	3.031.682
		31.12.2011.	919.127	240.896	1.613.554	394.141	3.036	3.170.754
9.	Komunalac	31.12.2012.	562.155	111.728	8.958.578	64.585	1.183.201	10.880.247
		31.12.2011.	550.639	111.728	9.257.391	91.335	1.092.078	11.103.171
10.	Trnovo	31.12.2012.	65.154			194.100	75.866	335.120
		31.12.2011.	95.899			237.627	14.266	347.792
	Ukupno	31.12.2012.	156.025.165	42.705.508	753.302.119	45.971.638	299.879.804	1.297.884.234
		31.12.2011.	149.697.213	36.262.143	776.661.234	43.017.534	289.628.621	1.295.266.745
11.	GRAS	31.12.2012.	16.736.480	33.747.210	26.242.540	37.260.120	22.348.625	136.334.975
		31.12.2011.	17.747.344	33.747.210	20.524.786	41.394.579	9.464.336	122.878.255

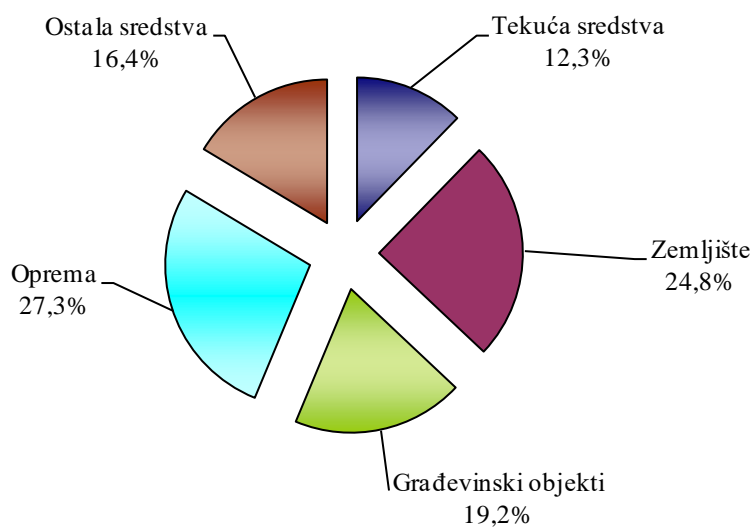
Ukupna imovina KJKP u 2012.

Graf 15.

U poređenju sa ukupnim poslovnim sredstvima drugih javnih komunalnih preduzeća, KJKP GRAS ima rang 3 (iza Vodovoda i kanalizacije i Sarajevogasa).

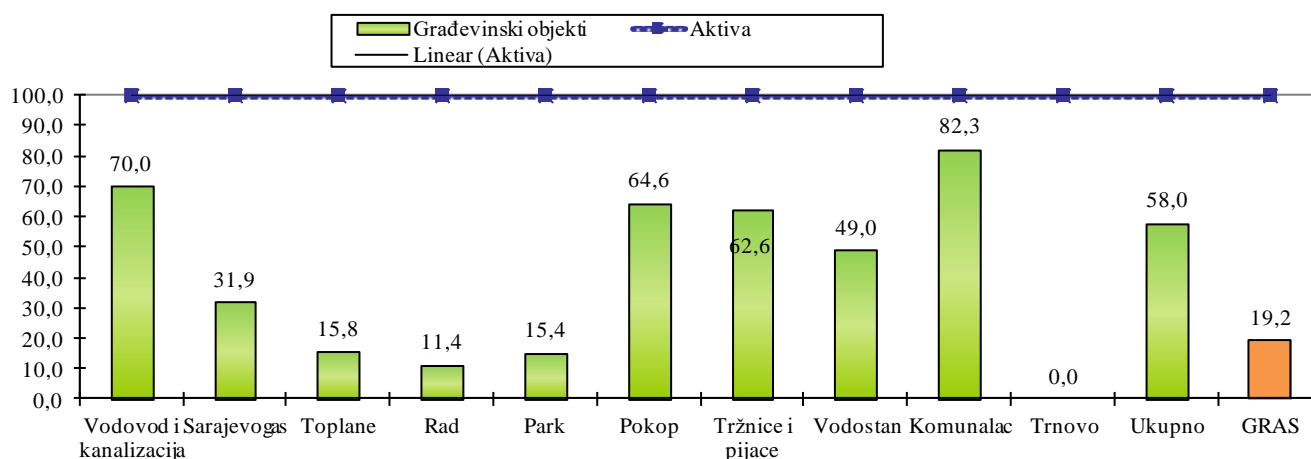
Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2012.

Graf 16.

Na kraju 2012. godine Preduzeće je raspolagao sa preko 16,7 miliona tekućih sredstava, takođe preko 26,2 miliona vrijednosti građevinskih objekata i opreme u vrijednosti od preko 37,2 miliona KM što je i najznačajnija stavka u strukturi poslovnih sredstava preduzeća.

**Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP
31.12.2012.**

Graf 17.

Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2011. i 31.12.2012. - struktura poslovnih sredstava u %

R. Broj	KJKP i JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				zemljište	građevinski objekti	Oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2012.	1,2	2,3	70,0	0,8	25,7	100,0
		31.12.2011.	1,4	2,3	70,6	0,7	25,1	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2012.	57,6	0,8	31,9	7,9	1,7	100,0
		31.12.2011.	54,0	0,9	35,9	7,1	2,1	100,0
3.	Toplane	31.12.2012.	16,5	0,0	15,8	12,8	55,0	100,0
		31.12.2011.	19,9	0,0	19,4	15,1	45,5	100,0
4.	Rad	31.12.2012.	59,6	7,5	11,4	21,3	0,1	100,0
		31.12.2011.	58,9	8,3	13,1	16,3	3,3	100,0
5.	Park	31.12.2012.	15,1	56,3	15,4	6,5	6,7	100,0
		31.12.2011.	14,5	57,1	16,2	7,9	4,3	100,0
6.	Pokop	31.12.2012.	6,5	3,8	64,6	8,5	16,5	100,0
		31.12.2011.	4,6	4,1	50,6	11,1	29,6	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2012.	1,3	35,2	62,6	0,7	0,2	100,0
		31.12.2011.	2,2	4,9	91,4	1,2	0,3	100,0
8.	Vodostan	31.12.2012.	32,0	7,7	49,0	10,9	0,4	100,0
		31.12.2011.	29,0	7,6	50,9	12,4	0,1	100,0
9.	Komunalac	31.12.2012.	5,2	1,0	82,3	0,6	10,9	100,0
		31.12.2011.	5,0	1,0	83,4	0,8	9,8	100,0
10.	Trnovo	31.12.2012.	19,4	0,0	0,0	57,9	22,6	100,0
		31.12.2011.	27,6	0,0	0,0	68,3	4,1	100,0
	Ukupno	31.12.2012.	12,0	3,3	58,0	3,5	23,1	100,0
		31.12.2011.	11,6	2,8	60,0	3,3	22,4	100,0
11.	GRAS	31.12.2012.	12,3	24,8	19,2	27,3	16,4	100,0
		31.12.2011.	14,4	27,5	16,7	33,7	7,7	100,0

Vrijednost tekućih sredstava manja su u odnosu na predhodnu godinu za 5,6%, vrijednost opreme za 9,9%, a vrijednost građevinskih objekata veća je za 27,8%, ostala sredstva za 136,1%.

Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a -indeksi 2012./2011.

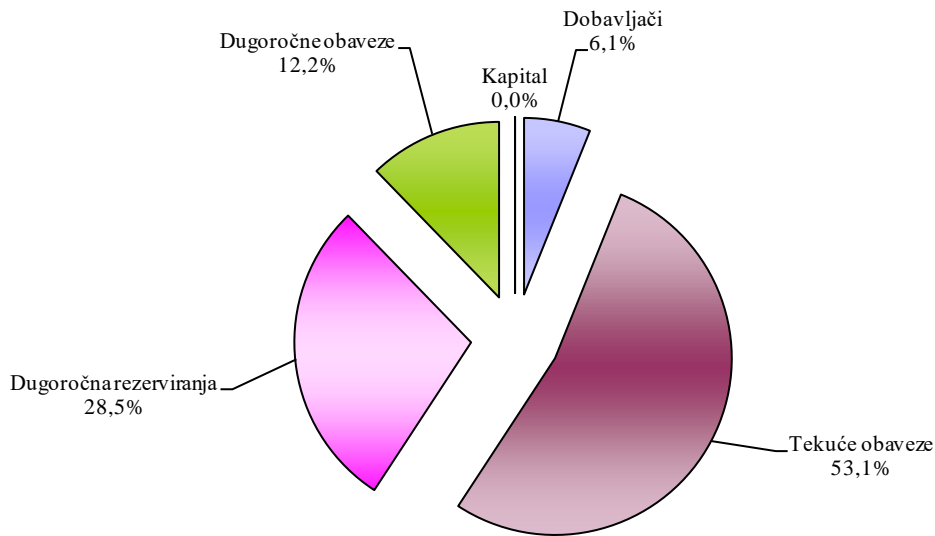
R. br	KJKP i JKP	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Ukupna imovina
			Zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	0,87	1,00	0,97	1,16	1,00	0,98
2.	Sarajevogas	1,07	1,00	0,90	1,13	0,81	1,01
3.	Toplane	0,90		0,88	0,92	1,31	1,09
4.	Rad	1,12	1,00	0,97	1,45	0,03	1,11
5.	Park	1,06	1,00	0,96	0,83	1,58	1,01
6.	Pokop	1,51	1,00	1,36	0,82	0,59	1,06
7.	Tržnice i pijace	0,84	10,40	0,99	0,86	0,98	1,45
8.	Vodostan	1,06	0,97	0,92	0,84	3,55	0,96
9.	Komunalac	1,02	1,00	0,97	0,71	1,08	0,98
10.	Trnovo	8,45			0,47	14,39	33,13
	Ukupno	1,04	1,18	0,97	1,07	1,04	1,00
11.	GRAS	0,94	1,00	1,28	0,90	2,36	1,11

Vrijednost izvora sredstava Preduzeća na dan 31.12.2012. iznosi 136.334.975 KM.

Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a - izvori sredstava u KM

R. br.	KJKP i JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2012.	5.515.409	14.755.523	53.361.509		834.576.538	908.208.979
		31.12.2011.	5.042.169	8.566.803	47.764.769		865.052.920	926.426.661
2.	Sarajevogas	31.12.2012.	50.472.915	7.812.532	31.103.429	12.331.897	71.046.483	172.767.256
		31.12.2011.	46.806.911	2.471.614	32.551.367	12.961.458	76.600.933	171.392.283
3.	Toplane	31.12.2012.	77.063.409	1.165.933	4.449.384	21.157.846		103.836.572
		31.12.2011.	68.081.478	1.005.703	5.098.895	21.457.196		95.643.272
4.	Rad	31.12.2012.	3.946.043	3.695.551	1.334.708	8.466.234	19.964.996	37.407.532
		31.12.2011.	3.255.458	3.366.298	1.664.648	5.461.445	20.021.022	33.768.871
5.	Park	31.12.2012.	1.138.802	1.737.987	1.874.209		11.113.997	15.864.995
		31.12.2011.	950.645	1.008.579	1.602.171		12.076.628	15.638.023
6.	Pokop	31.12.2012.	1.357.611	1.333.102	18.805.630	10.659	3.777.641	25.284.643
		31.12.2011.	781.941	806.511	18.416.877	20.498	3.776.121	23.801.948
7.	Tržnice i pijace	31.12.2012.	171.870	692.155		81.762	19.321.421	20.267.208
		31.12.2011.	132.943	747.021		277.990	12.816.016	13.973.970
8.	Vodostan	31.12.2012.	18.730	206.530	595.030		2.211.392	3.031.682
		31.12.2011.	16.558	195.125	533.151		2.425.920	3.170.754
9.	Komunalac	31.12.2012.	22.377	330.554	4.904.237		5.623.079	10.880.247
		31.12.2011.	42.992	290.940	4.938.014		5.831.225	11.103.171
10.	Trnovo	31.12.2012.	18.485	87.625	146.814		82.196	335.120
		31.12.2011.	3.607	61.945	192.373		89.867	347.792
	Ukupno	31.12.2012.	139.725.651	31.817.492	116.574.950	42.048.398	967.717.743	1.297.884.234
		31.12.2011.	125.114.702	18.520.539	112.762.265	40.178.587	998.690.652	1.295.266.745
11.	GRAS	31.12.2012.	8.299.740	72.447.759	38.888.135	16.699.341		136.334.975
		31.12.2011.	7.550.154	59.822.278	33.324.466	15.598.503	6.582.854	122.878.255

Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2012.

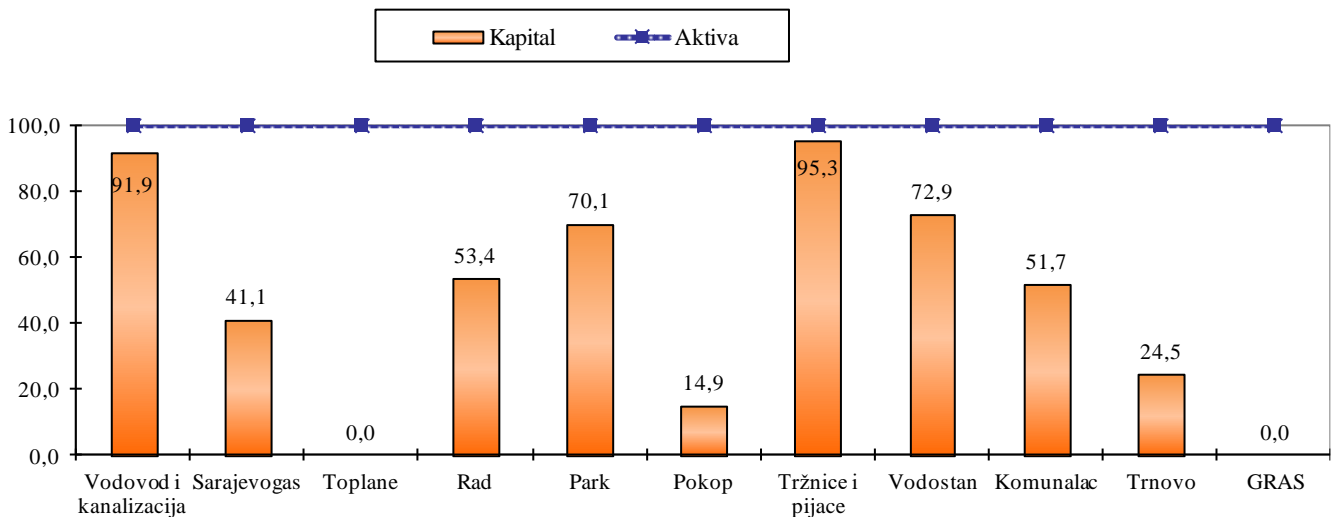

Graf 18.

Najveći dio izvora sredstava KJKP GRAS čine tekuće obaveze sa 53,1% ili preko 72,4 miliona KM.

Kod ostalih kantonalnih javnih komunalnih preduzeća kapital je dominantan sa 74,6% učešća u izvorima sredstva.

Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2012.

Graf 19.

U odnosu na 2011. godinu došlo je do izvjesnih izmjena u strukturi pasive. Učešće kapitala više nema, a povećano učešće tekućih obaveza, dugoročnih rezerviranja, a smanjeno učešće dugoročnih obaveza.

Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %

R. br	KJKP i JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2012.	0,6	1,6	5,9	0,0	91,9	100,0
		31.12.2011.	0,5	0,9	5,2	0,0	93,4	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2012.	29,2	4,5	18,0	7,1	41,1	100,0
		31.12.2011.	27,3	1,4	19,0	7,6	44,7	100,0
3.	Toplane	31.12.2012.	74,2	1,1	4,3	20,4	0,0	100,0
		31.12.2011.	71,2	1,1	5,3	22,4	0,0	100,0
4.	Rad	31.12.2012.	10,5	9,9	3,6	22,6	53,4	100,0
		31.12.2011.	9,6	10,0	4,9	16,2	59,3	100,0
5.	Park	31.12.2012.	7,2	11,0	11,8	0,0	70,1	100,0
		31.12.2011.	6,1	6,4	10,2	0,0	77,2	100,0
6.	Pokop	31.12.2012.	5,4	5,3	74,4	0,0	14,9	100,0
		31.12.2011.	3,3	3,4	77,4	0,1	15,9	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2012.	0,8	3,4	0,0	0,4	95,3	100,0
		31.12.2011.	1,0	5,3	0,0	2,0	91,7	100,0
8.	Vodostan	31.12.2012.	0,6	6,8	19,6	0,0	72,9	100,0
		31.12.2011.	0,5	6,2	16,8	0,0	76,5	100,0
9.	Komunalac	31.12.2012.	0,2	3,0	45,1	0,0	51,7	100,0
		31.12.2011.	0,4	2,6	44,5	0,0	52,5	100,0
10.	Trnovo	31.12.2012.	5,5	26,1	43,8	0,0	24,5	100,0
		31.12.2011.	1,0	17,8	55,3	0,0	25,8	100,0
	Ukupno	31.12.2012.	10,8	2,5	9,0	3,2	74,6	100,0
		31.12.2011.	9,7	1,4	8,7	3,1	77,1	100,0
11.	GRAS	31.12.2012.	6,1	53,1	28,5	12,2	0,0	100,0
		31.12.2011.	6,1	48,7	27,1	12,7	5,4	100,0

Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2011/2010.

R. br	KJKP i JKP	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	1,09	1,72	1,12		0,96	0,98
2.	Sarajevogas	1,08	3,16	0,96	0,95	0,93	1,01
3.	Toplane	0,61	2,12	7,32	0,99		1,65
4.	Rad	1,21	1,10	0,80	1,55	1,00	1,11
5.	Park	1,20	1,72	1,17		0,92	1,01
6.	Pokop	1,74	1,65	1,02	0,52	1,00	1,06
7.	Tržnice i pijace	1,29	0,93		0,29	1,51	1,45
8.	Vodostan	1,13	1,06	1,12		0,91	0,96
9.	Komunalac	0,52	1,14	0,99		0,96	0,98
10.	Trnovo	5,12	1,41	0,76		0,91	0,96
	Ukupno	1,12	1,72	1,03	1,05	0,97	1,00
11.	GRAS	1,10	1,21	1,17	1,07	0,00	1,11

Ukupni izvori sredstva Preduzeća u 2012. godini su se povećali za 11% u odnosu na predhodnu godinu. Tekuće obaveze GRAS-a su povećane za 21%, obaveze prema dobavljačima za oko 10%.

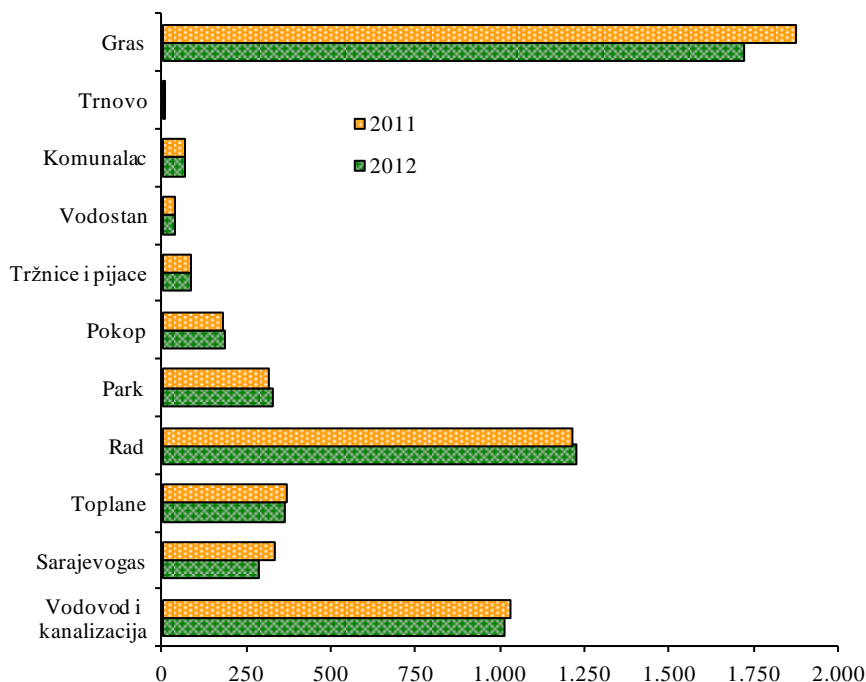
6. Zaposlenost i plaće.

U periodu januar-decembar 2012. godine u KJKP GRAS bilo je zaposleno 1.721 radnik na temelju sati rada. U odnosu na predhodnu godinu broj zaposlenih je manji za 8,3%.

Tabela 17. Zaposlenost i plaće u KJKP-a i JKP-a

Red. broj	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade u KM			Broj zaposlenih na temelju sati rada			Prosječna mjesečna plaća u KM		
		2012.	2011.	Indeks	2012.	2011.	Indeks	2012.	2011.	Indeks
1.	Vodovod i kanalizacija	12.146.317	12.493.225	97,2	1.009	1.029	98,1	1003	1012	99,2
2.	Sarajevogas	4.849.882	4.860.594	99,8	288	334	86,2	1403	1213	115,7
3.	Toplane	5.483.521	5.597.929	98,0	362	367	98,6	1262	1271	99,3
4.	Rad	12.471.380	12.243.779	101,9	1.222	1.210	101,0	850	843	100,9
5.	Park	3.496.798	3.222.994	108,5	326	314	103,8	894	855	104,5
6.	Pokop	3.027.442	2.952.397	102,5	186	182	102,2	1356	1352	100,3
7.	Tržnice i pijace	1.379.260	1.411.788	97,7	84	84	100,0	1368	1401	97,7
8.	Vodostan	433.899	404.368	107,3	41	40	102,5	882	842	104,7
9.	Komunalac	735.748	743.766	98,9	66	66	100,0	929	939	98,9
10.	Trnovo	95.853	64.853	147,8	11	8	137,5	726	676	107,5
	Ukupno	44.120.100	43.995.693	100,3	3.595	3.634	98,9	1.023	1.009	101,4
11.	GRAS	19.970.354	21.546.420	92,7	1.721	1.876	91,7	967	957	101,0

Broj zaposlenih na temelju sati rad

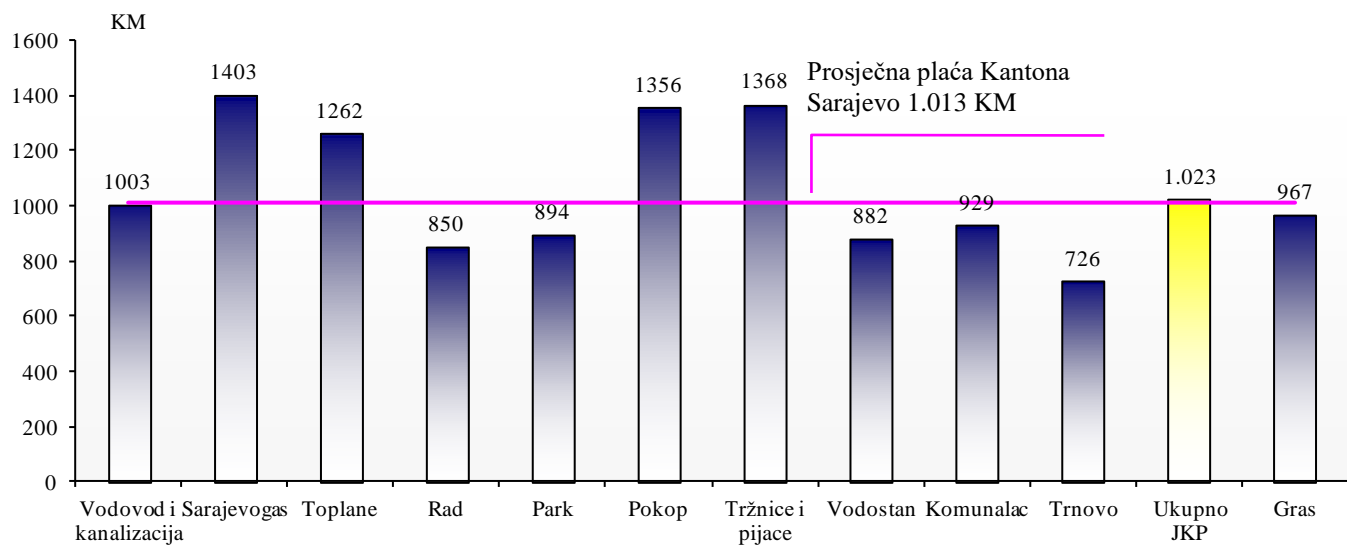

U KJKP GRAS radi oko 47,8% zaposlenih u svim javnim komunalnim preduzećima.

Graf 20.

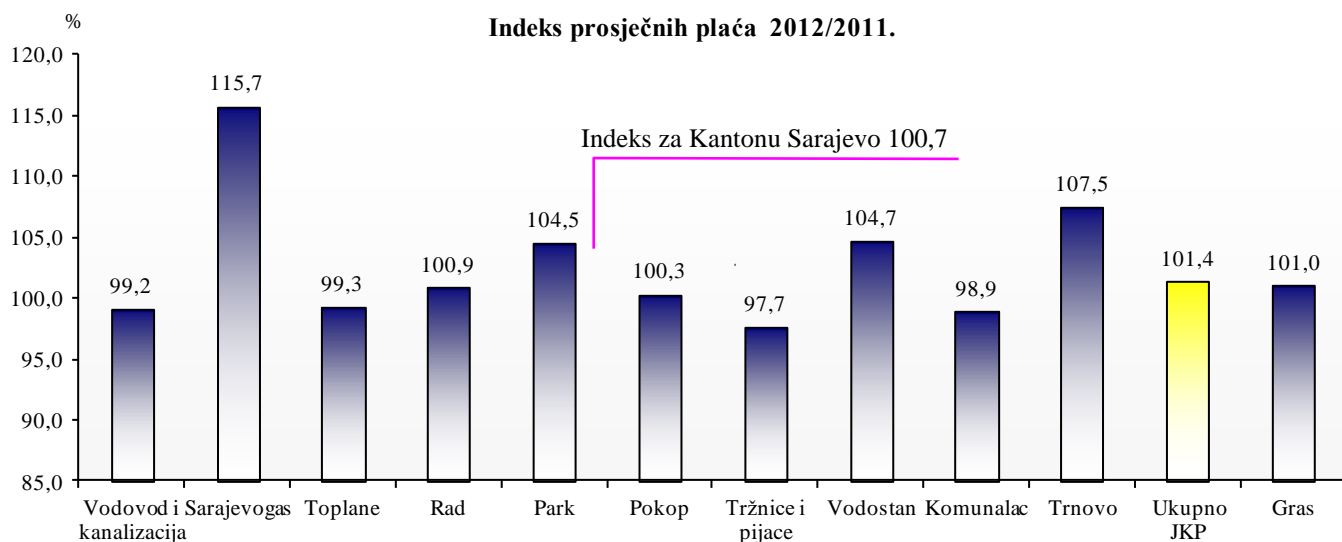
U toku 2012. godine ukupno je isplaćeno 19.970.354 KM na ime neto plaća i naknada, što je manje za 7,3% u odnosu na isplaćene plaće i naknade u 2011. godini.

Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2012.

Graf 21.

Prosječnu plaću veću od prosjeka Kantona Sarajevo imaju komunalna preduzeća Sarajevogas za 38,4%, Toplane za 24,5%, Pokop za 33,8% i Tržnice i pijace za 35,0%.

Graf 22.

Prosječna plaća po zaposlenom radniku u toku 2012. godine iznosila je 967 KM i veća je za 1,1% u odnosu na 2011. godinu.

Na dan 31. 12. 2012. godine u GRAS-u je bilo zaposleno 1.740 radnika (Tabela 18)

Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12.2012.

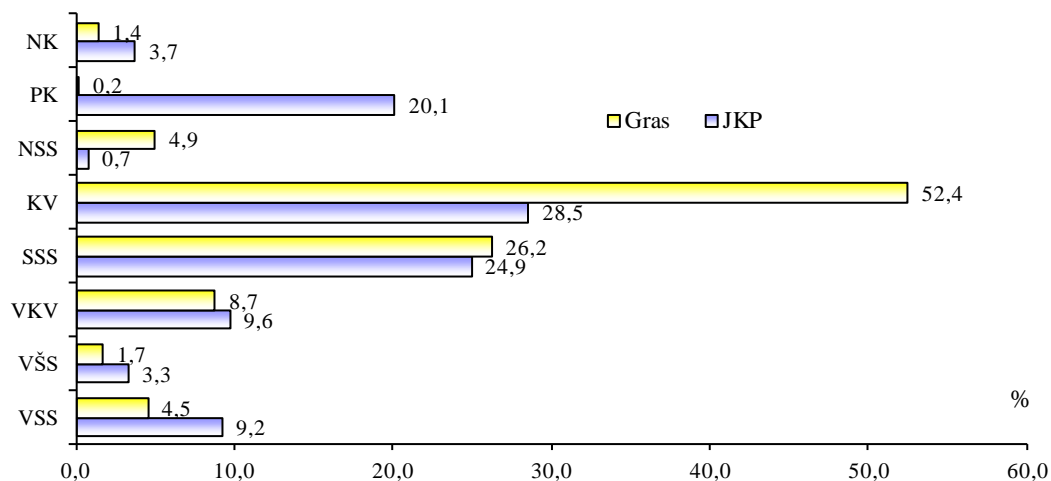
Red. broj	KJKP i JKP	Kvalifikaciona struktura								Ukupno
		VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	
1.	Vodovod i kanalizacija	99	41	208	228	321		46	36	979
2.	Sarajevogas	65	13	31	127	66		14	6	322
3.	Toplane	51	14	45	112	125		2	13	362
4.	Rad	44	24	35	159	361		593	6	1.222
5.	Park	33	4	10	70	99		57	30	303
6.	Pokop	12	10		131	15			39	207
7.	Tržnice i pijace	9	5	1	43	1	26			85
8.	Vodostan	3	1	9	14	11			3	41
9.	Komunalac	11	5	8	10	21		11		66
10.	Trnovo	3			2	6				11
	Ukupno	330	117	347	896	1.026	26	723	133	3.598
11.	GRAS	78	29	152	456	912	86	3	24	1.740

Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12.2012. u %

Red. broj	KJKP i JKP	Kvalifikaciona struktura								Ukupno
		VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	
1.	Vodovod i kanalizacija	10,1	4,2	21,2	23,3	32,8	0,0	4,7	3,7	100,0
2.	Sarajevogas	20,2	4,0	9,6	39,4	20,5	0,0	4,3	1,9	100,0
3.	Toplane	14,1	3,9	12,4	30,9	34,5	0,0	0,6	3,6	100,0
4.	Rad	3,6	2,0	2,9	13,0	29,5	0,0	48,5	0,5	100,0
5.	Park	10,9	1,3	3,3	23,1	32,7	0,0	18,8	9,9	100,0
6.	Pokop	5,8	4,8	0,0	63,3	7,2	0,0	0,0	18,8	100,0
7.	Tržnice i pijace	10,6	5,9	1,2	50,6	1,2	30,6	0,0	0,0	100,0
8.	Vodostan	7,3	2,4	22,0	34,1	26,8	0,0	0,0	7,3	100,0
9.	Komunalac	16,7	7,6	12,1	15,2	31,8	0,0	16,7	0,0	100,0
10.	Trnovo	27,3	0,0	0,0	18,2	54,5	0,0	0,0	0,0	100,0
	Ukupno	9,2	3,3	9,6	24,9	28,5	0,7	20,1	3,7	100,0
10.	GRAS	4,5	1,7	8,7	26,2	52,4	4,9	0,2	1,4	100,0

U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih u KJKP GRAS najveće učešće ima kvalifikovana radna snaga KV, koja čini preko polovine zaposlenih (52,4%), visoka stručna sprema učestvuje sa 4,5%, a VKV sa 8,7 %.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih KJKP-a i JKP-a i Grasa u 2012.

Graf 23.

Tabela 20. Neto plaće sa naknadom po kvalifikacionoj strukturi u KM

Red. broj	KJKP i JKP	Plaće po kvalifikacionoj strukturi								Prosjek
		VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	
1.	Vodovod i kanalizacija	1.677	1.393	1.207	1.028	959		765	648	1034
2.	Sarajevogas	1.869	1.531	1.372	1.132	1.058		871	654	1255
3.	Toplane	2228	1715	1322	1219	1109	980		828	1262
4.	Rad	1.917	1.598	1.369	1141	1004		767	593	850
5.	Park	1.670	1.439	1.472	1107	886		644	525	962
6.	Pokop	1.538	1.291	1.211	1.150	945			849	1219
7.	Tržnice i pijace	1.685	1.399	1.249	1.250	1.150	898			1352
8.	Vodostan	1.686	1057	1.271	804	856			699	882
9.	Komunalac	1.371	1.302	990	934	862		628		929
10.	Trnovo	966				691	643			726
	Ukupno	1.810	1.475	1.257	1.114	988	898	755	696	1.078
11.	GRAS	1.271	1034	993	921	986	739	843	733	956

Prosječna neto plaća sa naknadom KJKP GRAS po kvalifikacionoj strukturi iznosila je 956 KM što je ispod prosjeka KJKP-a i JKP-a. Prosječna neto plaće bez nakande iznosila je 749 KM. Prosječna neto plaća sa naknadom VSS u KJKP GRAS-u je niža za 29,7% od prosječne neto plaće VSS u ostalim preduzećima.

Cjelovit uvid u plaće KJKP GRAS date se Tabela 21.

Tabela 21. Neto plaće bez naknade i neto plaće sa naknadom (prosjek) KJKP GRAS

Kvalifikacija	Neto masa plaća bez naknada	Prosječna neto plać bez naknada	Neto masa plaća sa naknadama	Prosječna neto plaća sa naknadama na bazi sati rada
VSS	944.640	984	1.220.160	1.271
VŠS	240.000	800	310.200	1.034
VKV	1.402.656	769	1.811.232	993
SSS	3.584.964	713	4.630.788	921
KV	8.432.676	763	10.897.272	986
NSS	652.080	572	842.460	739
PK	23.472	652	30.348	843
NK	176.904	567	228.696	733
Ukupno	15.457.392	749	19.971.156	967

Neto plaće i naknade u ukupnim rashodima KJKP GRAS učestvuju sa 29,4%. KJKP GRAS ispunjava uslove Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede. Najniža plaća utvrđena Kolektivnim ugovorom se primjenjuje, kao i druge odredbe u određenom obimu. Naknada za topli obrok se isplaćuje dnevno u iznosu od 12,00 KM, a topli obrok za četiri mjeseca (za juni, juli, august, septembar) isplaćen je po 8 KM. U Izvještaju o poslovanju Preduzeća za 2012. godinu navedeno je da nije isplaćen regres uposlenicima za 2012. godinu, a ni predhodne tri godine.

Djelatnost javnog gradskog prevoza putnika je djelatnost koja je intenzivna radnom snagom, a samim tim i veći je uticaj troškova plaća na rezultate poslovanja. Djelatnost se obavlja u tri smjene, svakim danom u sedmici, za vrijeme praznika, regulisana je brojnim tehničkim i saobraćajnim propisima o bezbjednosti saobraćaja i prevoza putnika, visine doprinosa itd. Preduzeće GRAS u poslovanju ima dodatne otežavajuće okolnosti, kao starost vozila, raznovrsnost voznog parka, stanje infrastrukturnih objekata i dr.

Tabela 22. Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a i KJKP GRAS

Red. broj	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade u KM		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	Vodovod i kanalizacija	12.493.225	12.146.317	67.205.847	66.928.565	18,6	18,1
2.	Sarajevogas	4.860.594	4.849.882	135.749.491	141.104.199	3,6	3,4
3.	Toplane	5.597.929	5.483.521	72.716.821	74.432.670	7,7	7,4
4.	Rad	12.243.779	12.471.380	40.498.207	42.390.696	30,2	29,4
5.	Park	3.222.994	3.496.798	9.595.045	9.925.296	33,6	35,2
6.	Pokop	2.952.397	3.027.442	9.520.523	9.991.833	31,0	30,3
7.	Tržnice i pijace	1.411.788	1.379.260	4.182.612	4.040.350	33,8	34,1
8.	Vodostan	404.368	433.899	1.755.709	1.762.853	23,0	24,6
9.	Komunalac	743.766	735.748	2.935.404	2.770.421	25,3	26,6
10.	Trnovo	64.853	95.853	259.883	384.373	37,3	24,9
	Ukupno	43.995.693	44.120.100	344.419.542	353.731.256	12,8	12,5
10.	GRAS	21.546.420	19.970.354	67.403.607	67.893.095	32,0	29,4

7. Izvedeni pokazatelji poslovanja

Ekonomski pokazatelji poslovanja KJKP GRAS, kao i drugih javnih komunalnih preduzeća daju se u Tabeli 23. a indeksi 2012/2011. u Tabeli 24. Nivo izvedenih pokazatelja u odnosu na prosjek svih javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 25.

Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a - na osnovu dobiti i neto dobiti

Red. broj	KJKP i JKP	Na dan	Prihod po zaposl. u KM	Rashod po zaposl. u KM	Dobit po zaposl. u KM	Neto dobit po zaposl. u KM	Gubitak po zaposl. u KM	Efikasnost poslovanja	Rentabilnost poslovanja	Rentabilnost kapitala	Marža profita	Koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2012.	36.127	66.332			30.205	0,545				3,25
		31.12.2011.	35.912	65.312			29.400	0,550				2,86
2.	Sarajevogas	31.12.2012.	470.659	489.945			19.286	0,961				1,36
		31.12.2011.	392.877	406.436			13.558	0,967				1,42
3.	Toplane	31.12.2012.	148.505	205.615			57.110	0,722				3,14
		31.12.2011.	148.411	198.138			49.728	0,749				2,86
4.	Rad	31.12.2012.	34.728	34.690	38	34		1,001	0,002	0,002	0,001	1,90
		31.12.2011.	33.491	33.470	22	19		1,001	0,001	0,001	0,001	2,04
5.	Park	31.12.2012.	26.112	30.446			4.333	0,858				3,55
		31.12.2011.	28.017	30.557			2.540	0,917				3,88
6.	Pokop	31.12.2012.	53.760	53.720	41	8		1,001	0,005	0,002	0,001	6,07
		31.12.2011.	52.367	52.311	57	13		1,001	0,009	0,003	0,001	8,74
7.	Tržnice i pijace	31.12.2012.	48.861	48.099	761			1,016	0,245	0,003	0,016	15,73
		31.12.2011.	51.347	49.793	1.554	1.373		1,031	0,419	0,010	0,030	13,84
8.	Vodostan	31.12.2012.	34.146	42.118			7.972	0,811				1,44
		31.12.2011.	37.161	43.893			6.731	0,847				1,62
9.	Komunalac	31.12.2012.	36.159	41.976			5.817	0,861				4,25
		31.12.2011.	38.546	44.476			5.930	0,867				4,62
10.	Trnovo	31.12.2012.	35.517	34.943	574	7.261		1,016	0,097	0,077	0,016	6,00
		31.12.2011.	43.613	32.485	11.127			1,343	0,928	0,991	0,255	3,64
	Ukupno	31.12.2012.	82.056	98.385	35	23	16.329	0,834	0,001	0,000	0,000	1,89
		31.12.2011.	79.853	94.777	70	39	14.994	1,343	0,002	0,000	0,001	4,62
11.	GRAS	31.12.2012.	24.865	39.450			14.585	0,630				2,56
		31.12.2011.	25.451	35.929			10.478	0,708				2,85

Tabela 24. Indeksi 2012/2011. izvedenih pokazatelja poslovanja KJKP-a i JKP-a na osnovu dobiti i neto dobiti

Red. broj	KJKP i JKP	Prihod po zaposl.	Rashod po zaposl.	Dobit po zaposl.	Neto dobit po zaposl.	Gubitak po zaposl.	Efikasnost poslov.	Rentabilnost poslov.	Rentabilnost kapitala	Marža profita	Koefic. obrtaja sredst.
1.	Vodovod i kanalizacija	1,01	1,02			1,03	0,99				1,14
2.	Sarajevogas	1,20	1,21			1,42	0,99				0,96
3.	Toplane	1,00	1,04			1,15	0,96				1,10
4.	Rad	1,04	1,04	1,76	1,76		1,00	1,59	1,79	1,70	0,93
5.	Park	0,93	1,00			1,71	0,94				0,91
6.	Pokop	1,03	1,03	0,72	0,65		1,00	0,49	0,74	0,71	0,69
7.	Tržnice i pijace	0,95	0,97	0,49			0,99	0,59	0,32	0,51	1,14
8.	Vodostan	0,92	0,96			1,18	0,96				0,89
9.	Komunalac	0,94	0,94			0,98	0,99				0,92
10.	Trnovo	0,81	1,08	0,05			0,76	0,10	0,08	0,06	1,65
	Ukupno	1,03	1,04	0,49	0,58	1,09	0,62	0,47	0,50	0,48	0,41
11.	GRAS	0,98	1,10			1,39	0,89				0,90

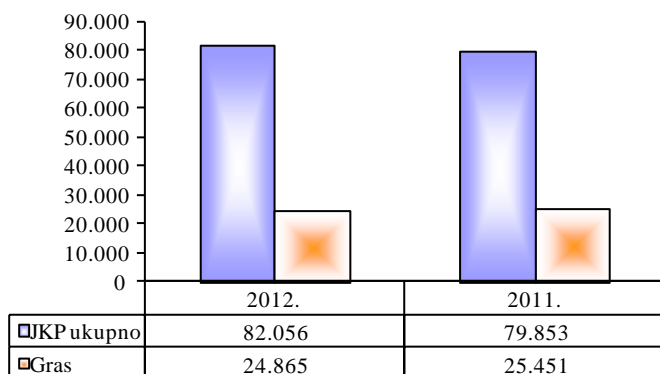
Tabela 25. Neto izvedeni pokazatelji poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a 2012.

Red. broj	KJKP i JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,44	0,67			1,85
2.	Sarajevogas	5,74	4,98			1,18
3.	Toplane	1,81	2,09			3,50
4.	Rad	0,42	0,35	1,10	1,51	
5.	Park	0,42	0,35			0,27
6.	Pokop	0,66	0,55	1,18	0,36	
7.	Tržnice i pijace	0,60	0,49	22,01		
8.	Vodostan	0,42	0,43			0,49
9.	Komunalac	0,44	0,43			0,36
10.	Trnovo	0,43	0,36	16,60	320,71	
	Ukupno	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
11.	GRAS	0,30	0,40			0,89

Prihod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 24.865 KM, što je smanjenje u odnosu na ostvarenje u 2011. godini za 2,3 %.

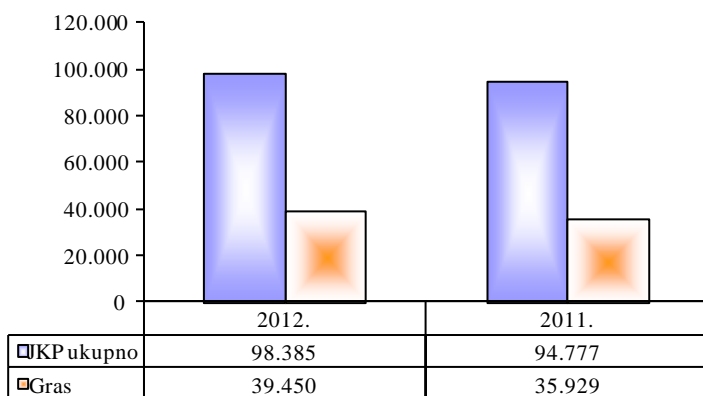
Prosječan prihod po zaposlenom svih JKP veći je od ostvarenog u KJKP GRAS za 3,3 puta.

Prihod po zaposlenom KJKP Gras

Graf 24.

Rashod po zaposlenom KJKP Gras

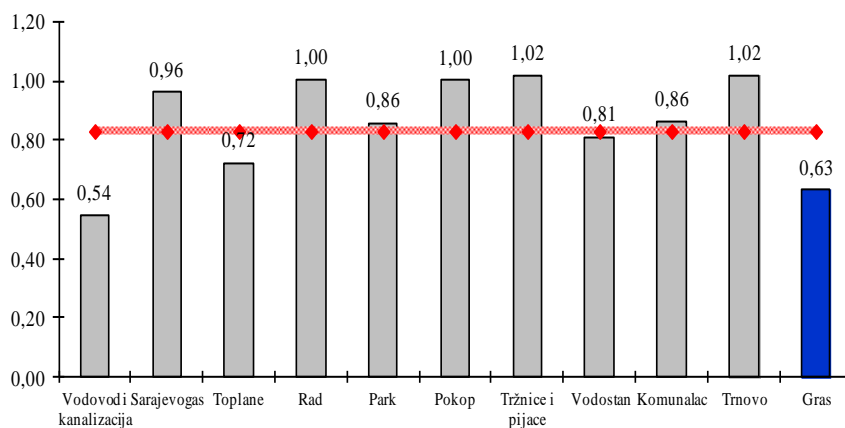
Rashod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 39.450 KM, što ukazuje na povećanje u odnosu na 2011. godinu za 39,1%.

Istovremeno, prosječan rashod po zaposlenom kod svih javnih komunalnih preduzeća veći je za 2,4 puta od ostvarenog u KJKP GRAS.

Graf 25.

U 2012. godini KJKP GRAS izkazao je gubitak u poslovanju, pa je ostvareni gubitak po zaposlenom 14.585 KM, što je veći su u odnosu na predhodnu godinu za 39,1%.

Efikasnost poslovanja preduzeća prosjek KJKP i JKP=0,83

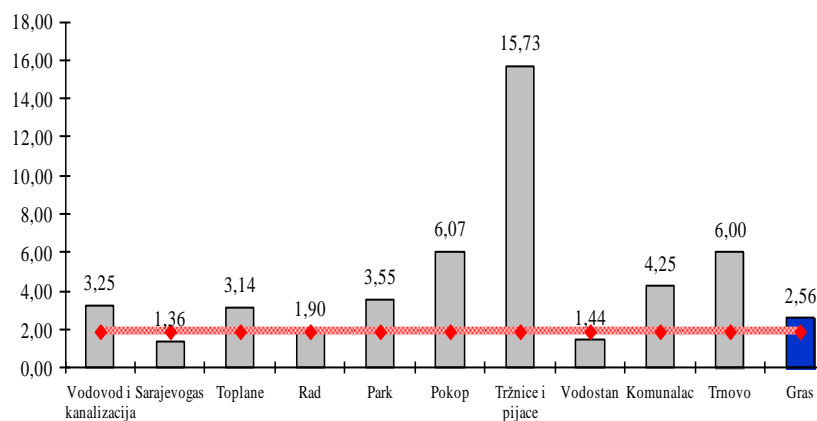

Efikasnost poslovanja KJKP GRAS, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, na kraju 2012. godine iznosi 0,63 što je za 11,2% manja od ostvarene efikasnosti predhodne godine. Efikasnost poslovanja preduzeća je 24,0% manja od prosječno ostvarene efikasnosti ostalih javnih komunalnih preduzeća.

Graf 26.

Ostale pokazatelje poslovanja (rentabilnost poslovanja, rentabilnost kapitala i maržu profita) nije moguće računati obzirom da KJKP GRAS nije ostvario dobit u poslovanju.

Koficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=1,89

Koficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, iznosi 2,56 i viši je od prosjeka ostvarenog koeficijenta za ostala javna komunalna preduzeća.

Graf 27.

9. Uporedni i izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a i KS

Javna komunalna preduzeća ostvaruju 2,2% ukupnih prihoda, odnosno 2,8% ukupnog rashoda ostvarenih u KS. Istovremeno, generiraju 15,1% ukupnog gubitka ostvarene na nivou Kantona Sarajevo.

Tabela 26. Uporedni pregled osnovnih pokazatelja poslovanja KJKP-a i JKP i KS

Redni broj	Naziv finansijskog pokazatelja	KJKP-a i JKP-a	KJKP Gras	Ukupno KJKP-a i JKP-a	Kanton Sarajevo*	Učešće KJKP i JKP u KS u %

1.	Broj pravnih lica	10	1	11	5.963	0,2
2.	<i>Bilans uspjeha</i>					
2.1.	Prihod u KM	294.991.645	42.793.117	337.784.762	15.136.100.063	2,2
2.2.	Rashod u KM	353.731.256	67.893.095	421.624.351	15.086.846.242	2,8
2.3.	Neto dobit u KM	123.212		123.212	605.571.791	0,0
2.4.	Gubitak u KM	58.827.952	25.099.978	83.927.930	555.077.109	15,1
2.5.	Broj zaposlenih	3.595	1.721	5.316	96.618	5,5
2.6.	Plaća po zaposlenom (u KM)	1.023	967	1.010	835	
3.	<i>Bilans stanja</i>					
3.1.	Aktiva u KM	1.297.884.234	136.334.975	1.434.219.209	28.628.905.081	5,0
3.1.1.	Stalna sredstva u KM	1.141.859.069	119.598.495	1.261.457.564	18.506.885.496	6,8
3.1.2.	Tekuća sredstva u KM	156.025.165	16.736.480	172.761.645	7.348.348.581	2,4
3.2.	Pasiva u KM	1.297.884.234	136.334.975	1.434.219.209	28.628.905.081	5,0
3.2.1.	Kapital u KM	967.717.743	0	967.717.743	14.604.009.901	6,6

*Pravna lica koja knjigovodstvo vode po kontnom planu preduzeća. Izvor: <http://www.afip.ba>

Od ukupnog broja zaposlenih u Kantonu Sarajevo 5,5% je zaposleno u KJKP-a i JKP-a. Prosječna plaća po zaposlenom je veća u KJKP-a i JKP za oko 20,9%.

KJKP-a i JKP u Kantonu Sarajevo raspoložu sa 6,8% stalnih sredstava, a u vrijednosti kapitala pravnih lica Kantona Sarajevo KJKP-a i JKP učestvuju sa 6,6%.

Tabela 27. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP i KS

	Pokazatelj	KJKP-a i JKP-a	KJKP Gras	Kanton Sarajevo	Odnos KJKP-a i KS u %	Odnos KJKP Gras i KS u %
1.	Prihod po zaposlenom u KM	82.056	24.865	156.659	52,4	15,9
2.	Rashod po zaposlenom u KM	98.385	39.450	156.149	63	25,3
3.	Neto dobit po zaposlenom u KM	23		6.268	0,4	0,0
4.	Gubitak po zaposlenom u KM	16.329	14.585	5.745	284,2	253,9
5.	Plaća po zaposlenom u KM	1.023	967	835	122,5	115,8
6.	Efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,834	0,630	1,000	83,4	63,0
7.	Marža profita (dobit/prihod)	0,000		0,040	1	0,0
8.	Rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,0000	0,0000	0,0415	0	0,0
9.	Rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,0010	0,0000	0,0415	2,4	0,0
10.	Koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,9	2,60	2,1	90,5	123,8

Prihod po zaposlenom u KJKP-a i JKP-a manji je za skoro 48% od ostvarenog prihoda po zaposlenom u Kantonu Sarajevo i KJKP Gras je manji za 74,7% , a rashod po zaposlenom za oko 37% i Grasa 75%. Neto dobit po zaposlenom KJKP-a i JKP-a iznosi 23 KM i učestvuje sa 0,4% u ukupnoj neto dobiti po zaposlenom pravnih lica Kantona Sarajevo, dok gubitak po zaposlenom u KJKP-a i JKP-a je 2,8 puta veći od ostvarenog u Kantonu Sarajevo, a KJKP Grasa 2,5 puta veći od ostvarenog u Kantonu Sarajevo. Efikasnost poslovanja ostvarena u KJKP-a i JKP-a manja je za 16,6% od efikasnosti poslovanja u Kantonu Sarajevo, takođe KJKP Grasa je manja za 37%, marža profita, rentabilnost poslovanja, ostvareni u KJKP-a i JKP-a su manji od ostvarenih u Kantonu Sarajevo.

Rezime

- KJKP GRAS u 2012, godini ostvarilo je ukupne prihode od 42.793.117 KM koji su manji od ostvarenih ukupnih prihoda u 2011. godini za 10,4 %. Ukupni rashodi u 2012. godini iznose 67.893.095 KM i manji su za 0,7 % u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2011. godine. **Gubitak** ostvaren na dan 31.12.2012. godine iznosi 25.099.979 KM i veći je za 27,7% u odnosu na 2011. godinu. Preduzeće je donijelo Program smanjenja gubitka.
- Na rezultate poslovanja imaju uticaja i prihodi i rashodi sporednih i pomoćnih djelatnosti. Ukupni prihodi ovih djelatnosti ostvareni u 2011. godini su 1.918.759 KM.
- Na rezultat poslovanja svakako utiče i **cijena prevoznih usluga**, koja je u korelaciji sa troškovima poslovanja i bazira se na strukturi cijene koštanja. KJKP GRAS, d.o.o. na osnovu postojećeg nivoa prodaje i naplate prevoznih usluga, te sredstava Budžeta Kantona za tekuće poslovanje i ostvarenih ukupnih prihoda, istaklo je, da je prosječna ostvarena cijena svih vrsta mjesečnih karata u 2011. godini sa PDV-om je 53,00 KM. U 2012. godini utvrđena osnovna cijena pojedinačne karte sa PDV iznosi 1,60 KM. Da bi ekonomska cijena pokrila realnu cijenu koštanja prosječna cijena svih vrsta mjesečnih karata za sve korisnike planirana sa PDV je 53,70 KM.
- U 2012. godini iz Budžeta Kantona Sarajevo doznačeno je 9.485.339 KM za subvencije, koji utiču na formiranje ukupnog prihoda, a pored ovih sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo izdvajamo pokriće ranije nastalih gubitaka 5.415.000 KM (ova sredstva ne formiraju ukupan prihod) za investicije 1.172.026 KM. Dakle, ukupno izdvojena sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo iznose 26.093.586 KM.

- Realizovana investiciona ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu u 2012. godini iznose 8.391.221 KM. U opremu uloženo je 17,1% ukupnih ulaganja, a ostala ulaganja iznose 82,9% od ukupnih ulaganja.
- U toku 2012. godine bilo je ukupno zaposlenih na temelju sati rada 1.721 radnika. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 8,3%. Prosječna plaća svih komunalnih preduzeća veća je za 0,3% od prosječne plaće KJKP GRAS, a prosječna plaća Kantona Sarajevo veća je za 1,0 % od prosječne plaće Preduzeća.
- U strukturi zaposlenih kvalifikovani radnici (KV) čine više od polovine zaposlenih, odnosno 52,4%. Visoka stručna sprema učestvuje sa 4,5%, a visoko kvalifikovani radnici sa 8,7%. Prosječna plaća bez naknade prema kvalifikacionoj strukturi je 749 KM, a sa naknadom 967 KM. KJKP GRAS ispunjava uslove kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede u pogledu isplate najniže plate radnika.
- Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2012. godine iznose 136.334.975 KM što je veća za 11,0% u odnosu na 31.12.2011. U strukturi ukupnih poslovnih sredstava dominira oprema sa učešćem od 27,3%. U strukturi izvora dominiraju tekuće obaveze sa 53,1% ili 72.447.759 KM, koje su veće za 5,1% u odnosu na 2011. godinu.
- U 2012. godini ostvaren je prosječan prihod po zaposlenom od 24.865 KM, a prosječan rashod po zaposlenom iznosi 39.929 KM. Gubitak po zaposlenom iznosi 14.585 KM veći je za 39,1% u odnosu na 2011. godinu. Obzirom da je preduzeće ostvarilo gubitak efikasnost poslovanja je ispod 1.
- U 2012. godini sobračaj se odvijao na 100 linija, prevezeno je cca 120 miliona putnika, pređeno je 10,8 miliona km, što je za 16,3 % manje nego u predhodnoj godini, vozni park broji 309 vozni jedinica što je manje za 10,1% u odnosu na predhodnu godinu, broj ponuđenih putničkih mjesta je 42.526 što predstavlja smanjenje za 8,6%. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 18 godina i 9 mjeseci.

ANEKS**KJKP GRAS**

adresa	Velika drveta 2
telefon	293-333 293-101

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	42.793.117
rashodi (u KM)	67.893.095
dobit u poslovanju (u KM)	0
neto dobit (u KM)	0
gubitak (u KM)	25.099.979
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.721
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	967
poslovna sredstva (u KM)	136.334.975
tekuća sredstva (u KM)	16.736.480
stalna sredstva (u KM)	119.598.495
kapital (u KM)	0

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	24.865
rashodi po zaposlenom (u KM)	39.450
dobit po zaposlenom (u KM)	0
neto dobit po zaposlenom (u KM)	0
gubitak po zaposlenom (u KM)	14.585
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,630
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0
marža profita (dobit/prihod)	0
marža profita (neto dobit/prihod)	0
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,60

Javna komunalna preduzeća

(KJKP-a i JKP-a)

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA

prihodi (u KM)	294.991.643
rashodi (u KM)	353.695.256
dobit u poslovanju (u KM)	124.339
neto dobit (u KM)	123.212
gubitak (u KM)	58.827.952
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.505
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	1.023
poslovna sredstva (u KM)	1.297.884.234
tekuća sredstva (u KM)	156.025.165
stalna sredstva (u KM)	1.141.859.069
kapital (u KM)	967.717.743

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	81.988
rashodi po zaposlenom (u KM)	98.313
dobit po zaposlenom (u KM)	35
neto dobit po zaposlenom (u KM)	34
gubitak po zaposlenom (u KM)	16.360
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,834
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,000
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,000
marža profita (dobit/prihod)	0,000
marža profita (neto dobit/prihod)	0,000
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,89

Spisak tabela

Tabela 1.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM	5
Tabela 2.	Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM	8
Tabela 3.	Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %	8
Tabela 4.	Struktura ukpnih rashoda	12
Tabela 5.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u KM	12
Tabela 6.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u %	13
Tabela 7.	Struktura ostvarenog gubitka	14
Tabela 8.	Učešće budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a	16
Tabela 9.	Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM	17
Tabela 10.	Ostvarene investicije u KJKP-a i JKP-a u KM	17
Tabela 11.	Ukupna poslovna sredstva javnih komunalnih preduzeća-aktiva u KM	19
Tabela 12.	JKP-a na dan 31.12.2012. i 2011.-Struktura imovine u % KJKP-a i JKP-a	20
Tabela 13.	Poslovna sredstva KJKP i JKP -indeksi 2012./2011.	21
Tabela 14.	Pasiva javnih komunalnih preduzeća – izvori sredstava u KM	21
Tabela 15.	Pasiva javnih komunalnih preduzeća	23
Tabela 16.	Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2012./2011.	23
Tabela 17.	Zaposlenost i plaće u KJKP-a i JKP-a	24
Tabela 18.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12.2012.	26
Tabela 19.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJK i JKP na dan 31.12.2012. u %	26
Tabela 20.	Neto plaće sa naknadama po kvalifikacionoj strukturi u KM	27
Tabela 21.	Neto plaće bez naknade i neto plaće sa naknadom (prosjeak) KJKP GRAS	27
Tabela 22.	Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a KJKP GRAS	28
Tabela 23.	Izvedeni pokazatelji poslovanja Javnih komunalnih preduzeća-na osnovu dobiti i neto dobiti	28
Tabela 24.	Indeksi 2011./2010. izvedenih pokazatelja poslovanja JKP-a na osnovu dobiti i neto dobiti	29
Tabela 25.	Neto izvedeni pokazatelji poslovanja preduzeća u odnosu na prosjeak KJKP i JKP 2012.	29
Tabela 26.	Uporedni pregled osnovnih pokazatelja poslovanja KJKP-a i JKP i KS	31
Tabela 27.	Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP i KS	32

Spisak grafova

Graf 1.	Finansijski rezultati poslovanja	4
Graf 2.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2012. (uKM)	5
Graf 3.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)	6
Graf 4.	Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a (u KM)	6
Graf 5.	Neto dobit KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)	6
Graf 6.	Gubitak KJKP-a i JKP-a u 2012. (u KM)	7
Graf 7.	Struktura rashoda KJKP GRAS	9
Graf 8.	Struktura rashoda KJKP GRAS (u %)	9
Graf 9.	Struktura troškova energije i vode u %	10
Graf 10.	Troškovi usluga KJKP GRAS	10
Graf 11.	Struktura troškova usluga KJKP GRAS	11
Graf 12.	Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %	11
Graf 13.	Sredstva budžeta po KJKP-a i JKP-a u 2012.	16
Graf 14.	Struktura ostvarenih investicije KJKP GRAS u 2012. godini	18
Graf 15.	Ukupna poslovna sredstva KJKP i JKP u 2012.	19
Graf 16.	Struktura poslovnih sredstava KJKP GRAS, 31.12.2012.	19
Graf 17.	Učešće građevinskih objekata u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP i JKP 31.12.2012.	20
Graf 18.	Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2012.	22
Graf 19.	Učešće kapitala u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP i JKP 31.12.2012.	22
Graf 20.	Broj zaposlenih na temelju sati rada	24
Graf 21.	Prosječne plaće KJKP i JKP- u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2011.	25
Graf 22.	Indeksi prosječnih plaća 2012/2011.	25
Graf 23.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a GRAS-u u %	26
Graf 24.	Prihodi po zaposlenom KJKP GRAS	29
Graf 25.	Rashodi po zaposlenom KJKP GRAS	30
Graf 26.	Efikasnost poslovanja preduzeća prosjek KJKP=0,86	30
Graf 27.	Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP=1,94	31

KORIŠTENI IZVORI

KJKP GRAS:

1. Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2012.godini (nije usvojen)
2. Bilans uspjeha preduzeća za 01.01- 31.12.2012.godine
3. Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2012.godine
4. Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2012. godinu)
5. Godišnji izvještaj o investicijama za 2012. godinu (Obrazac INV – 01)
6. Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2011. godinu
7. Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
8. Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
9. Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
10. Program sanacije gubitka
11. Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja
12. Strukturu cijene usluge i prijedlog ekonomske cijene

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo:

1. Informacija o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2012. godinu u Kantonu Sarajevu

Federalni zavod za statistiku:

Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po Kantonima, Sarajevo, mart 2013. godine